

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats

Litterära Cirkeln

En studie hur Cirkeln av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren diskuterats på bokbloggar i anknytning till nätbokhandlar

Författare: Christina Blomberg & Jennifer Karlsson

Handledare: Sara Ahlryd

Examinator: Peter Kåhre

Termin: VT15

Ämne: Biblioteks- och informationsvetenskap

Nivå: G2E

Kurskod: 2BO01E

Abstract

The purpose of this bachelor thesis is to examine posts on bookblogs about the book, *Cirkeln* by Mats Strandberg and Sara Bergmark Elfgren and see how it has distributed amongst readers through social media and reader response. We want through this examine whether bookblogs have a place in the literary society, and in such cases, how this may take place. The Swedish Online bookshops Adlibris and Bokus is being used to find the blogposts to be examined in this thesis. The analysis is being implemented using content analysis and constructed encoding schemes. Interdisciplinary topics, like LIS and sociology of literature may have similar points of contact, which we want to highlight with this thesis. It is also possible to extract understanding of their own research topic by taking advantage of each other's knowledge. This is done in our paper by using Lars Furuland's model, den litterära processen, as a starting point. The interlocking of posts on bookblogs, reader response and Online book shops, we believe demonstrates that bookblogs have a place in the Swedish literary society.

Nyckelord

Bokbloggar, *Cirkeln*, den litterära processen, nätbokhandlar, reader response, litteratursociologi, innehållsanalys.

Innehåll

1 Inledning	1
1.1 Disposition	1
1.2 Begrepp	2
1.2.1 Reader response	2
1.2.2 Den litterära cirkeln	2
1.3 Problemformulering	2
1.4 Syfte och frågeställningar	3
1.5 Avgränsningar	4
1.6 Bakgrund	4
1.6.1 Litteratursociologi	4
1.6.2 Internet och sociala medier	5
1.6.3 Nätbokhandeln som exempel på distributör	6
1.6.4 Bloggar	7
1.6.5 Bokbloggar	7
1.6.6 Cirkeln	8
2 Tidigare forskning	10
2.1 B&I – tvärvetenskapligt forskningsfält	10
2.2 Forskning om reader response och bloggar	11
3 Teori och metod	13
3.1 Beskrivning av Furlands modell den litterära processen	13
3.1.1 Produktion	13
3.1.2 Distribution	13
3.1.3 Konsumtion	13
3.1.4 Feedback	13
3.2 Vår användning av modellen den litterära processen	16
3.2.1 Distribution	16
3.2.2 Konsumtion	16
3.2.3 Feedback	17
3.3 Innehållsanalys	17
3.4 Etiska avväganden	18
3.4.1 Etiska aspekter vid forskning	18
3.4.2 Etik på Internet	18
3.4.3 Etiskt förhållningssätt i vår undersökning	19
3.5 Urval	20
3.5.1 Bloggar via nätbokhandlar	20
3.6 Genomförande av materialinsamling	21
3.6.1 Konstruktion av kodningsscheman	21
4 Resultat	24

4.1 Presentation av bokbloggar	24
4.2 Bokbloggar	24
4.3 Genomgång av bokbloggar och bokloggsskribenter	25
5 Analys	27
5.1 Bokpresentation	27
5.1.2 Bokomslag	27
5.1.3 Betygssättning	28
5.1.4 Författare	28
5.1.5 Länk till nätbokhandel	29
5.2 Textinnehåll	29
5.2.1 Handling	29
5.2.2 Eget tycke	30
5.3 Texternas omfång	31
5.4 Feedback	32
6 Reflektioner	34
6.1 Reflektioner kring metod	34
6.2 Reflektioner kring urval	34
6.3 Reflektioner kring teori	35
7 Slutsats	36
7.1 Förslag till vidare forskning	38
Sammanfattning	39
Referenser	41
Publicerat material	41
Empiriskt material	45

1 Inledning

Nätbokhandlar kan ses som ett exempel på utvecklad kommunikation där det nu finns möjligheter för användare att lämna respons i form av exempelvis betyg eller recensioner. Nätbokhandlar kan också fungera som en form av portal till att komma åt blogginlägg om böcker. Vi vill i vår studie undersöka hur dessa blogginlägg kan se ut och dess tillgänglighet genom att se hur *Cirkeln* (2011) av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren mottagits. *Cirkeln* är en bok som vi uppsatsförfattare har god kännedom om då en av oss tidigare skrivit en kandidatuppsats i litteraturvetenskap om just *Cirkeln* och *Eld* (2012), där två av huvudkaraktärerna analyserats ur ett feministiskt färgat psykoanalytiskt perspektiv (Karlsson, 2013).

Bokbloggsinläggen har vi i vår uppsats analyserat genom att använda Lars Furulands litteratursociologiska modell den litterära processen som hjälpmedel. Denna modell redogör för det litterära kretsloppet – cirkeln, och är fortfarande, trots att det är 45 år sedan den publicerades, enligt oss relevant för studier om litteratur och samhället. Vi vill i vår studie påvisa att tvärvetenskapliga ämnen såsom Biblioteks- och informationsvetenskap (B&I) och litteratursociologi kan ha liknande intressepunkter och kan utveckla varandra, exempelvis genom att använda en modell likt Furulands till undersökningar såsom vår inom B&I.

Internet har stor inflytan på en mängd omfattande företeelser, bland annat möjligheter till utvecklade bokrecensioner:

The rise of the internet means that book reviews are no longer the sole preserve of experts and anyone with an interest can actively share their opinions about books on the internet. (Huang & Yang, 2014, s.18).

Recensioner och diskussioner om böcker förekommer idag ofta på bokbloggar. Dessa är vanliga och kan fylla flera funktioner för olika människor - till exempel att användas som en sorts dagbok för att komma ihåg vad som har lästs, tipsa eller komma i kontakt med andra (Berg & Jankov Picha, 2011). Den digitala världen har under det senaste decenniet utvecklats avsevärt och från flera aspekter gått från en mer enkelriktad kommunikation mellan avsändare och mottagare till att bli mer av social media, där samtliga deltagare har möjlighet att agera producenter liksom konsumenter. Detta gäller även på bokbloggarna. Läsning av och om böcker leder till att texter blir tolkade och därmed skapas nya uppfattningar och leder ofta till respons. Den respons som förekommer på bokbloggarna – både genom att skriva själva bokbloggsinläggen, gå in och läsa dem samt kommentera menar vi är tecken på reader response.

1.1 Disposition

Vår uppsats kommer inledas med en begreppsförklaring, problemformulering, syfte, frågeställningar samt avgränsning. Därefter följer bakgrundbeskrivning om litteratursociologins utveckling, Internet och sociala medier, nätbokhandlar, bloggar, bokbloggar samt *Cirkeln*. Vidare redogörs det för tidigare forskning inom B&I samt reader-response och bloggar. Därefter följer ett avsnitt om teori och metod där den teoretiska modell som använts i detta arbete, innehållsanalys, etiska aspekter som varit viktiga för oss i denna undersökning, urval samt genomförande av materialinsamling redogörs för. Sedan redovisas urval, hur materialinsamlingen genomförts samt strukturering av kodningsscheman. Efter följer resultatredovisning och analys, fortsatt med reflektioner kring metod och teori. Slutligen redogör vi för slutsats, förslag till vidare forskning och arbetets avslut med sammanfattning.

1.2 Begrepp

1.2.1 Reader response

Reader response (Demir, 2014, s.84f.) ingår i receptionsteori, en typ av litteraturteori där fokus ligger på läsaren själv och dennes upplevelser och tolkningar vid läsning av ett litterärt verk. En text har på egen hand ingen mening, utan det är först när läsaren själv tolkar och upplever texten som den får betydelse. En text kan därmed inte heller avslutas först när den fått en innebörd genom en läsares tolkning utav den. Demir resonerar: "Reader is crucial because texts come into being as long as there is reader" (2014, s.85). Läsning är på så vis en kreativ process och läsaren ses som en aktiv deltagare vars egna upplevelser och tolkningar av läsning fullbordar textens mening och syfte. Detta har undersökts i och med vår studie om bokbloggsinlägg genom innehållsanalys.

1.2.2 Den litterära cirkeln

Litteratursociologi är ett ämne som innebär enligt litteraturprofessorn Lars Furuland: "Ett systematiskt studium av litteraturen som socialt fenomen och som system och institution i samhället." (1995, s.193). Furuland publicerade år 1970 första versionen av modellen den litterära processen som grundläggande täcker in sambandet mellan litteratur och samhälle genom en redogörelse för litteraturens väg genom samhället (Vitterhetsakad, 2011). Furuland (1990) menar att feedback är en ständig återkopplande process till samtliga led. Därför kan den litterära processen ses som ett kretslopp – en cirkel.

Den litterära processen redogör för litteraturens väg från det att den produceras, distribueras, konsumeras och ständigt återströmmar i form av feedback tillbaka till produktionsprocessen. Furulands modell täcker därmed in litterära verks kretslopp. Detta kretslopp – modellen den litterära processen, har vi därför liknat vid ett cirkulärt kretslopp och därifrån härrör vårt begrepp, den litterära cirkeln.

1.3 Problemformulering

Vi vill med vår studie poängtera att det mellan tvärvetenskapliga ämnen likt B&I och litteratursociologi finns liknande intressespunkter och att dessa kan hjälpa varandra att utvecklas och vinna förståelse för det egna ämnet och samtidigt ständiga utveckling. En sådan intresspunkt kan grunda sig i litteraturen i samhället. Denna kan idag synas i sociala medier, vilket har inneburit att de icke-professionella användarna fått komma alltmer till tals genom bland annat reader response, med andra ord utvecklade möjligheter till att kommentera snabbt och enkelt har gjort att flera röster får chansen att bli uttryckta.

Att dessa röster framkommit mer med hjälp av sociala medier får betydelse för samspelet mellan litteraturen och samhället då det blir mer och mer känt vad folk läser och diskuterar kring litteratur. Även om de icke-professionella kommer mer till tals så har det inte forskats om dessa i samma omfattning. Vi upplever att det tenderar bli en obalans gällande att forska om proffstyckare och om icke-professionella. Detta ser vi som viktigt att försöka jämma ut – för att försöka minska klyftan gällande människors åsikter oberoende av dennes position. Reader response, läsarnas tolkningar, blir desto viktigare att undersöka och ha vetskap om. De icke-professionella är enligt oss en viktig grupp som behöver komma mer till tals i försök att förstå samspelet mellan litteraturen och samhället bättre som helhet. De icke-professionella måhända kanske inte är den

grupp som främst förekommer och uppmärksammas offentligt i massmedia och dylikt. Dessas åsikter blir därmed desto mer i skymundan. Det som dock talar för denna grups vikt är att de är den största gruppen av litteraturläsarna, och därför bör dessas röster komma ännu mer till tals, synliggöras, uppmärksammas och dessutom undersökas. Om det bara förekommer forskning om de så kallade proffstyckarna finns risken att det uppstår en form av maktförtryck, en diktatur över litteraturen i samhället där bara de med makt kommer till tals och hörsammas. Just därför är de icke-professionella en viktig grupp – de är inte bara den största gruppen av litteraturläsare – de är också den största delen av samhällets population. Detta förstärker vikten av att undersöka dessa, och därmed också att kunna utvinna kunskap om samhället i stort. Vidare kunskap om icke-professionella kan bidra till utvecklade kunskaper om sociala institutioner, såsom bibliotek.

Bokbloggsinlägg är ett sätt för de icke-professionella att smidigt sprida egna åsikter offentligt och därigenom kunna nå en större grupp att socialt samverka med. Denna grupp av icke-professionella bokbloggare blir därför en viktig grupp för att förstå samspelet mellan litteratur och samhälle. Studier om litteratur och samhälle är vi övertygade om kan utveckla kunskap om hur litteraturen och samhället samspelar och påverkar varandra. Därför har denna studie riktats gentemot just de icke-professionella bokbloggsskribenterna för att utveckla vidare kunskap om reader response inom just den användargruppen.

Vi har i denna uppsats studerat hur *Cirkeln* mottagits på bokbloggar för att ta reda på om och i så fall hur bokbloggsinlägg kan utgöra en del av den litterära cirkeln. Vi ville genom att ha ett verk (*Cirkeln*) som fokus konkretisera våra läsares förståelse att återkoppling till lästa verk kan utgöra en del i det cirkulära litterära kretsloppet.

1.4 Syfte och frågeställningar

Det finns omfattande mängder av studier som berör samverkan och påverkan mellan litteraturen och samhället, exempelvis litteratursociologiskt inriktade studier såsom Svedjedal (2000), samt inom B&I genom bland annat studier om pedagogik, lärande samt informationssökning. Vi är av uppfattningen att det är högst viktigt med forskning om samspel mellan litteraturen och samhället. Studier om reader response, som kan ses i uttryck som bokbloggsinlägg, menar vi ökar vår förståelse för samhället. Reader response upplever vi är en viktig koppling mellan litteratur och samhälle då det påvisar att litteratur och texter faktiskt blir lästa i och av just individer i samhället. Både bokbloggsinlägg samt kommentarer blir som en form av reader response och hänvisar till sammankoppling mellan litteratur och samhälle genom tolkning och delgivande av sin egen tolkning till omvärlden. De är också viktiga för institutioner såsom bibliotek vars tjänst bland annat är att tillhandahålla böcker – alltså även försöka förstå den läsande människan.

Vårt syfte med denna studie var att undersöka mottagandet av *Cirkeln* på bokbloggar. Detta har vi gjort genom att undersöka bokbloggsinlägg om *Cirkeln*, det vill säga så kallad reader response, i samband med nätbokhandlarna Adlibris och Bokus och med hjälp av bland annat Furulands modell gjort egna kodningsscheman.

Vi formulerade följande frågeställningar:

- Hur diskuterar icke-professionella bokbloggsanvändare *Cirkeln*?
- Har bokbloggsinlägg en plats i det svenska litterära samhället? I så fall, hur?

Dessa frågeställningar har uttryckts för att ge djupare förståelse för icke-professionella bokbloggsanvändares roll i det litterära samhället. Genom att undersöka hur dessa bokbloggsinlägg formuleras och struktureras går det både att utvinna vidare kunskap om huruvida dessa har en plats i det svenska litterära samhället och dessutom i sådana fall hur.

1.5 Avgränsningar

I denna uppsats har inte andra sociala medier än bloggar, exempelvis Facebook,¹ Instagram² eller Twitter³ använts av anledningen att vi varit ute efter längre textstycken. Bloggar som inte är av typen bokblogg har uteslutits då vi snarare velat fokusera på en litterär kontext. Dessa bloggar är inte heller skrivna av vad som kan anses vara professionella aktörer, då vi snarare velat nå konsumenterna, användarna själva. Nätbokhandlarna har också recensioner liggandes på webbsidan. Vi har dock valt bort dessa då de huvudsakligen är allt för korta för att kunna utvinna något från vid innehållsanalys. Bokbloggsinlägg som enbart behandlar Engelsforstrilogins övriga delar, *Eld* och *Nyckeln* har uteslutits. Bokbloggsinlägg hittade via sökmotorer såsom exempelvis Google har valts bort. Adaptionen av *Cirkeln* till film har också uteslutits, samt även bloggar på utländska språk då vi ville hålla oss till svensk kontext. Några andra nätbokhandlar än Adlibris och Bokus har inte använts i denna undersökning.

1.6 Bakgrund

1.6.1 Litteratursociologi

Furuland grundade avdelningen för litteratursociologi vid Uppsala Universitet år 1965. Furuland var en av de mest betydande inom litteratursociologin i Sverige och har bland annat uppbyggt modellen den litterära processen. Utöver litteratursociologin verkade Furuland för bibliotek och var med och skrev *En bok om biblioteksforskning* (Brundin & Furuland, 1969). Svedjedal är den som nu är ansvarig för den litteratursociologiska avdelningen i Uppsala. Han är i grunden utbildad bibliotekarie. Dessa män har setts och kan fortfarande ses som de främsta inom litteratursociologi i Sverige då forskningsfältet främst utvecklades under 1960- och 1970-talet. Den forskning som bedrivs inom litteratursociologi berör främst äldre texter samt används fortfarande snarlika metoder. Dessutom medför ämnets bredd att de flesta studier är specialiserade och med olika intressefokus. Därför är de flesta litteratursociologiskt inriktade forskningar som vi redogör för och använt i vår uppsats av äldre slag.

Litteratursociologi är ett forskningsområde vars grundsten bygger på undersökningar om samspel mellan samhället och litteraturen och därmed är ämnet som forskningsområde vida brett. Svedjedal (1996) menar därmed att på grund av ämnets bredd bör området snarare benämnas som litteratursociologiskt perspektiv för att på så sätt påvisa ämnets mångsidighet, funktioner och innebörder. Svedjedal redogör också för litteratursociologins inriktningar och perspektiv. Han resonerar att ämnet generellt går att dela in i kategorierna samhället i litteraturen, litteraturen i samhället och litteratursamhället. Detta medför att litteratursociologi kan öppna upp för många olika sorters forskningar och därför kan uppfattas som tvärvetenskapligt och fungera som ett paraplybegrepp (ibid., 1996, s.7f). Vi har i vår studie valt att utgå ifrån perspektivet litteraturen i samhället, då vårt huvudsakliga syfte är att undersöka hur *Cirkeln*

¹ Facebook, <https://www.facebook.com/>.

² Instagram, <https://instagram.com/>.

³ Twitter, <https://twitter.com/?lang=sv>.

mottagits på bokbloggar. Vi menar att tillämpning av ett litteratursociologiskt perspektiv kan vara ett sätt att sammanföra olika vetenskaper, exempelvis B&I och litteratursociologi. Genom att undersöka reader response samt använda en modell från en viss vetenskap, till exempel den litterära processen som är sprungen ur litteratursociologin, menar vi att ett litteratursociologiskt perspektiv på en studie inom B&I antas. Med hjälp av detta perspektiv öppnas möjligheter för att utveckla kunskaper och möjliggör även chans till breddning inom respektive vetenskap.

Hansson (1996, s.142) talar om att det kan sägas finnas två huvudinriktningar inom litteratursociologin. Den ena fokuserar på att studera litteraturen som ett fysiskt medie, den andre fokuserar på litteraturens möjliga påverkan i ett ideologiskt, bildande eller roande samhälle. Vidare påstår Hård af Segerstad (1974, s.50f) att litteratursociologin kan skiljas mellan sociologisk och litteraturvetenskaplig. Den sociologiska litteratursociologin grundar sig i att litteratur är ett socialt fenomen och ingår i det litterära systemet, där mänskliga beteenden och processer inom systemet studeras. Den litteraturvetenskapliga litteratursociologin betraktar litteraturen som en form av kunskap och intresse ligger på det förhållande som kan finnas mellan verkligheten och litteraturen, fokus ligger därmed på frågor om det sociala systemet.

1.6.2 Internet och sociala medier

Då texterna som vi valt att analysera i denna uppsats är förankrade på Internet ser vi därför Internet som viktigt att övergripande redogöra för. I följande stycke har därför Internet och sociala medier kortfattat beskrivits, då de trots allt möjliggjort vår undersökning.

Rainie och Wellman redogör för Internets utveckling och hur olika revolutioner påverkar varandra och hänger ihop, exempelvis inom sociala nätverk och olika tekniska utvecklingar (2012). Internet och utvecklad nätverksåtkomst genom idag flertalet olika tekniska hjälpmedel, exempelvis smartphones, tillåter individer att samtidigt kunna vara mer självständiga (Rheingold, 2012, s.211). Internets ständiga utveckling medför att det därmed blir svårt att förutspå hur Internet kan komma att se ut och påverka i framtiden (Appelgren & Leckner, 2013). Vi har i vår uppsats undersökt hur sociala medier såsom bokbloggar kan spridas genom exempelvis nätbokhandlar.

Internet och möjligheten till att interagera, skapa och sprida egna texter, funktioner och produkter leder till att en oändlig mängd information uppstår, exempelvis bokbloggsinlägg om *Cirkeln*. Tekniken medför möjligheten att vidga människors kontaktnät (Leigert, 2009, s.8). Då Internet tillåter individer att både verka som samverkande men samtidigt också som egna individer så resonerar Rainie & Wellman att det är av vikt att betona den sociala aspekten men samtidigt den individuella:

The process of creating, collecting, assessing, and distributing information is increasingly becoming networked through social processes and is very much tied to the rise of networked individualism. (Rainie & Wellman, 2012, s.226).

Bokbloggsinläggen i denna studie är skrivna av icke-professionella aktörer, det vill säga att de har blivit uttryckta och skrivna av privata individer. När dessa blir offentliga och diskussioner sinsemellan förekommer tyder detta på sociala samspel och interaktioner. Internet öppnar för många olika sorters nätverk och möjliggör för oändligt många olika tjänster. Internet möjliggör för både sociala och individuella aktiviteter genom att både kunna sprida egenhändigt producerade texter, men också kunna diskutera dessa i sociala

sammanhang. Med andra ord ser vi nätbokhandlarna som en av dessa nätverk på Internet, vilken utgör en utgångspunkt att finna åsikter om litteratur. I och med Furulands modell menar vi att dessa bokbloggsinlägg som analyserats kan ses på olika sätt oberoende av synlig respons. De har alla den gemensamma egenskapen att vara en del i litteraturens kretslopp – den litterära cirkeln.

Digital social interaktion genom exempelvis olika sociala medier upptar för många individer idag en stor del av vardagen – både i Sverige och internationellt (Rainie & Wellman, 2012, s.133). Internet är numera inte istället för, utan snarare samtidigt som då fysiska och virtuella träffar kan komplettera varandra. Människor på Internet är inte åtskiljda från den fysiska verkligheten. Sociala medier möjliggör för användare att kommunicera med en grupp deltagare som är beredda att interagera i en delad social kontext. Dessa sociala kontexter är inte heller platsbundna, de verkar utan geografiska begränsningar. Sociala medier kan därmed verka som redskap för användare till att skapa föreställande samhällsgrupper, vilka överskrider fysiska gränser (Kavoura, 2014, s.5ff.). Vidare menar Mangold och Faulds (2009, s.1f.) att sociala medier också kan hänvisas till som konsumentgenererad media. De menar att den variation av nya informationskällor som idag finns online skapats, initierats, cirkulerat och används av användare med syftet att kunna informera andra, exempelvis gällande olika typer av produkter.

Detta synliggörs i vår uppsats med källor i form av bokbloggsinlägg, vilka diskuterar *Cirkeln* i samband med nätbokhandlarnas produktsidor. Vi menar därför att sociala medier, i detta arbete med fokus på bokblogg, är en väl använd och beprövad källa till att informera och ta del av information, som exempelvis diskussioner om böcker. Nyberg och Wiberg (2014) resonerar att även om det går att se många likheter mellan olika sociala medier går det ändå att använda dessa på olika sätt och med olika syften - också samma sociala medie kan användas och ha olika funktion för olika människor. De menar att människors olika uppfattningar också kan påverka. Vi är medvetna om att bokbloggar kan användas och bedrivas på olika sätt, men resonerar att de som valts till denna undersökning har någorlunda liknande syfte då de förekommer i samband med nätbokhandlar och dessutom diskuterar samma bok, *Cirkeln*.

1.6.3 Nätbokhandeln som exempel på distributör

Då nätbokhandlarna har använts vid urval av bokbloggsinlägg som analyserats ser vi det som viktigt att kort redogöra för nätbokhandelsutvecklingen.

Under mitten av 1990-talet skedde en revolution i samband med Internets utbredning och kom att snabbt bli en ny försäljningskanal. Där kom böcker att bli en av de första varor att säljas framgångsrikt. År 1997 lanserade Sverige sina två första nätbokhandlar: Bokus och Adlibris (Svedjedal, 2000).⁴ Vi har valt att i denna undersökning utgå från Adlibris och Bokus av den anledningen att de är de två första och främsta nätbokhandlarna i Sverige. Ett flertal aspekter kan förklara varför bokförsäljning blev så pass framgångsrikt, exempelvis möjligheter till att prispressa. En annan viktig aspekt var möjligheterna till distribution av andra typer av böcker. På grund av mindre tillgänglighet i fysiska handeln kunde nätbokhandlarna dessutom uppfylla ett annat behov hos sina kunder (Steiner, 2012, s.135f.). Detta gäller framförallt utbudet av engelskspråkig litteratur, vilket tidigare kunde vara svårt att få tag på i bokhandlarna.

⁴ Bokus (<http://www.bokus.com/>) var den första svenska nätbokhandeln år 1997. Adlibris (<http://www.adlibris.com/se>) lanserades strax efter Bokus (Steiner, 2012, s.136).

Internetbokhandelns framgång i Sverige blev i början så stor på grund av särskilda kundgrupper. Läsare av fantasy är ett exempel på en sådan kundgrupp, vilka fick nya möjligheter att få tag på mer specifik litteratur, till exempel på andra språk. Numera är den genomsnittliga kundkretsen betydligt bredare (Steiner, 2012, s.138ff.).

Detta arbete har utgångspunkt i reader response, det vill säga användarnas egna åsikter och respons om de texter de tar del av. Feedback menar vi kan ses som interaktivitet då liksom reader response kan leda till dialog användare sinsemellan. Feedback kan påverka användare, exempelvis: "Consumers feel more engaged with products and organizations when they are able to submit feedback." (Mangold & Faulds, 2009, s.361). Vi ämnar hålla med Mangold och Faulds att användare ofta blir desto mer engagerade om möjligheten till att lämna feedback finns då denna blir desto mer offentlig och tillgänglig för en bred population. Nätbokhandlarna kan därför ses som ett viktigt centra för användarna att just lämna feedback och komma i dialog med andra, att på så sätt delta i interaktiva processer med varandra.

I denna studie har vi använt nätbokhandlarna som en utgångspunkt att hitta bokbloggar som diskuterar *Cirkeln*. Vi har i vår uppsats undersökt hur pass utnyttjade dessa nya medel används för att uttrycka åsikter om böcker, i detta fall *Cirkeln*.

1.6.4 Bloggar

Kietzmann, Hermkens, McCarthy och Silvestre (2011) menar att det finns olika interaktiva plattformar, och att bloggar är en av dessa:

Social media employ mobile and web-based technologies to create highly interactive platforms via which individuals and communities share, co-create, discuss, and modify user-generated content. (Kietzmann et.al, 2011, s.241).

Enligt Kietzmann et.al. beror den huvudsakliga anledningen till bloggarnas popularitet på att de är så pass enkla att skapa men också att underhålla i form av publicering av inlägg samt kommentarsfunktioner. Skribenterna kan variera från allt mellan vardagskrivare till professionella skribenter eller kändisar. Framgången med bloggar som koncept är väldigt stort, och idag finns det över 100 miljoner bloggar världen över och tillsammans skapar de en så kallad "blogosphere". Bloggarnas sammanlänknings har än mer på senare tid kommit att bli en viktig källa till offentliga åsikter (ibid., 2011, s.2). Det finns olika typer av bloggar varav bokbloggar är en sådan variant, vilket redogörs för i kommande stycke.

1.6.5 Bokbloggar

Bokbloggen har kommit att bli en bloggvariant där användare skriver om och diskuterar litteratur. Steiner (2012, s.196) menar att det går att dela in svenska bokbloggar i fyra kategorier:

- Professionella med kommersiella syften – författare ingår i denna kategori. Använder sin blogg som marknadsföring.
- Professionella idealister – exempelvis bibliotek. Syftet är att öka läsandet och informera.
- Icke-professionella enskilda individer – privatpersoner. Skriver personligt om läsning och litteratur.

- Icke-professionella grupper av skribenter – mindre grupper av privatpersoner. Ganska ovanlig bloggform.

Dessa kategorier har vi valt att använda vid utformande av kriterier för urval av bokbloggar. Vi har undersökt bokbloggar som icke-professionella aktörer skriver då vi i denna uppsats undersöker användare. Dessa resonerar vi främst innefattas i de icke-professionella aktörskategorierna.

Bokbloggarna skiljer sig från så kallad professionell kritik i och med att litteratur behandlas på olika sätt. Skribenterna skriver generellt om böcker inom blandade genrer och dessutom utgörs ingen skillnad mellan nyare och äldre texter (Steiner, 2012, s.196f). Proffstyckare behandlar oftast aktuell litteratur då dessa många gånger kan påverka vad som på sikt kan tendera bli en trend. I denna studie har det inte varit av intresse för oss att utgå från de redan etablerade proffstyckarna, utan vi har snarare velat undersöka hur de icke-professionella aktörerna dels sprider men också mottar och kommunicerar information genom varandra. Detta går under begreppet reader response, och det är just användarna vi funnit mest intressanta i denna undersökning. Detta har motiverat till vårt urval samt vår uppfattning att icke-professionella aktörer kan upplevas som mer obundna samt som ”vanliga användare”.

Blandning av litteratur kan tyckas vara poängen med de flesta bokbloggar av privat karaktär. Vad människor generellt läser i sin vardag är utgångspunkten, exempelvis nya böcker, lånade böcker av vänner eller från bibliotek, äldre böcker i släktingars bokhyllor, böcker som fått i present eller i julklapp, etcetera. Av den anledningen kan bokbloggar tyckas ge en intressant inblick i hur läsare diskuterar och tänker kring läsning och litteratur (ibid., s.196f). Steiner menar: ”Dessutom, vilket är särskilt viktigt, har läsarrecensioner mycket högre trovärdighet eftersom de framstår som genuina och äkta åsikter till skillnad från marknadsföring.” (Steiner, 2012, s.175). Vi håller med Steiner om att läsarrecensioner, skrivna av icke-professionella, kan upplevas som mer äkta. Vi menar att dessa icke-professionella bloggsribenter inte borde vara lika påverkade av andras tycke än sitt egna.⁵ Det har varit av intresse för oss att undersöka hur användare (i detta fall genom en nätbokhandel,) kan komma i kontakt med bokbloggar, skrivna av vilka kan upplevas som likasinnade personer gällande litteraturläsning.

I följande stycke kommer vi att redogöra för *Cirkeln*, vilken valts som utgångspunkt vid urval av bokbloggsinlägg som analysmaterial.

1.6.6 Cirkeln

Boken *Cirkeln* av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren är en svensk ungdomsroman⁶ som har blivit mycket omtalad och hyllad på bland annat bokbloggar. *Cirkeln* är första delen av Engelsforstrilogin följt av böckerna *Eld* (2012) och *Nyckeln* (2013). Det har även givits ut ett seriealbum, *Berättelser från Engelsfors* (Bergmark Elfgren, 2013) mellan *Eld* och *Nyckeln*.

Engelsforstrilogin handlar om sex tjejer och en kille som utgör De Utvalda. Dessa ungdomar får magiska egenskaper med vilka de förväntas bekämpa ondskefulla krafter. Utöver kampen mot ondskan som lurar bakom varje hörn har dessa tonåringar även

⁵ Exempelvis marknadsföring och trender.

⁶ I vissa fall även kallad crossover, med meningen att alla åldrar ska kunna läsa och uppskatta samt relatera till berättelser.

vardagliga bekymmer, såsom förälskelser, betyg och trassliga familjerelationer. Engelsforstrilogin kan därför benämnas som urban fantasy då böckernas handling förekommer i en stad där övernaturligheter förekommer.⁷

Engelsforstrilogin har inte bara blivit väl uppmärksammas i Sverige utan har även mottagits internationellt då böckerna har översatts till 25 språk (Språktidningen, 2015). År 2011 blev *Cirkeln* nominerad till Augustpriset i kategorin barn- och ungdomslitteratur (Augustpriset, 2011). I februari år 2015 var det biopremiär för filmversionen av *Cirkeln* (Svt, 2014).

Cirkeln har vi valt för att vi är medvetna om att verket har distribuerats på olika sätt, bland annat genom studiecirkel (ABF, 2015), intermedial utveckling då verket blivit film och visats som filmföreställningar (SF, 2015), samt har även blivit läst av många människor. Dessa aspekter av distribution berör vi dock inte i denna uppsats, utan enbart de utvalda bokbloggsinläggen, vilka redovisas i vår resultatdel.

Cirkeln är ett verk som blivit vida omdiskuterat, vilket studiecirkel, bioadaptation och översatt till många språk med mer påvisar. Just på grund av den enorma spridningen ser vi därför *Cirkeln* som ett fördelaktigt exempel att undersöka just hur en spridning via bokbloggsinlägg kan se ut.

⁷ Urban fantasy innebär att övernaturligheter förekommer i en stad. Realism och övernaturliga inslag kombineras vanligen och på så vis förstärker varandra. I Engelsforstrilogin får varje utvald en egen kraft, vilket kan motsvara att pröva deras egen personlighet, exempelvis karaktären Vanessa, som älskar sitt eget yttre men som får kraften att göra sig osynlig.

2 Tidigare forskning

2.1 B&I – tvärvetenskapligt forskningsfält

Åström (2006) resonerar att inom B&I finns några aspekter som är generellt accepterade - bland annat att ämnet är tvärvetenskapligt och därmed innefattar flertalet forskningsområden som dessutom har olika teoretiska och epistemologiska inriktningar. B&I är ett ämne som enligt Åström är starkt anknytet till yrkesverksamhet men som samtidigt har svårigheter att inneha en stabil position inom universitetsvärlden (ibid., 2006, s.8f.).

Nolin och Åström (2010, s.9ff.) redogör att ämnet B&I både är ett praktiskt yrke men samtidigt också en teoretisk vetenskap, vilket kan öka och skapa motsättningar. Artikelförfattarna resonerar att dessa motsättningar kan ha potential till att bli något fördelaktigt och även bredda B&I:s forskningsfält. Vi anser att litteratursociologiskt inriktat perspektiv kan vara en sådan öppning inom B&I som både kan bredda fältet, men också med möjlighet att dra nytta av varandras resultat och vetenskap. Också reader response kan förstärka koppling mellan olika vetenskaper, exempelvis B&I och litteratursociologi då koppling mellan samhälle och litteratur tydliggörs och får en kontext. På så vis skulle en utveckling kunna ske då ämnena har flera sammanfallande beröringspunkter – exempelvis litteraturen i samhället, vilket undersökts i denna uppsats.

Höglund (2000) belyser att B&I har inslag av flertalet ämnen som bland annat samhällsvetenskap, humaniora samt teknik. Han resonerar att dess kärna kan uppfattas kretsa runt problem som uppstått gällande förmedling av information eller kultur, dessa lagrade i dokumentform av något slag. Detta vill vi påvisa genom att ha undersökt hur ett verk, *Cirkeln*, har blivit omdiskuterat på bokbloggar. Litteratursociologin är liksom B&I tvärvetenskapligt och kan internationellt ses som osammanhängande då ämnet berör och sträcker sig över flertalet forskningsområden, vilket gör det svårt att benämna litteratursociologin som ett eget fält (English, 2010, s.5).⁸

Birgersson (2010) har i sin uppsats *BOI och litteratursociologi, En undersökning av litteratursociologiska magisteruppsatser skrivna inom Biblioteks- och informationsvetenskap 2005-2008*, undersökt litteratursociologiska magisteruppsatser vid Borås högskola mellan åren 2005-2008. Detta ämne intresserade Birgersson därför att hon ville påvisa koppling mellan litteratursociologi och B&I, något som hon påstod varit omdiskuterat länge. Hennes studie var intressant för oss då vi ämnar hålla med henne om att B&I och litteratursociologi kan uppfattas ha flertalet närrelaterade intresseområden, exempelvis bokbloggar som undersökts i denna uppsats.

Samarbete sinsemellan B&I och litteratursociologi behöver inte bli fördelaktigt inom alla områden, än mindre internationellt. Litteratursociologi inom Sverige är dock ett tillräckligt etablerat fält⁹ för att inom vissa delar av B&I kunna vara förenliga, exempelvis i vår undersökning av diskussioner om *Cirkeln* på bokbloggar. Studier som vår ökar förståelse för både litteraturen i samhällets samverkan idag, samt hur detta kan tänkas påverka institutioner såsom exempelvis bibliotek. Det litteratursociologiska perspektivet är lönsamt för B&I då det både kan hjälpa det praktiska yrket med exempelvis förslag på inköp och marknadsföring, men också det teoretiska med att

⁸ Kan till exempel benämnas som kulturstudier, vilket leder till ännu mer bredd och tendens att bli mer osammanhängande internationellt.

⁹ Svedjedal påengter litteratursociologins starka fäste i Sverige (1996, s.5f.).

generera förståelse hur social interaktion kan förekomma och påverka användares förhållning till litteratur.

2.2 Forskning om reader response och bloggar

Det har gjorts flertalet studier där bloggskribenters egna motiv till att skriva inlägg undersökts, men färre studier kring läsarna själva. En studie utförd i Taiwan fokuserar dock på reader response och läsarnas motiv till att läsa bloggar och lämna feedback. Forskarna till denna undersökning menar att konsumenter, användare, uttrycker olika typer av motiv till att vilja läsa bloggar och den feedback inlägg fått av andra användare. De vanligaste motiven till detta är känslan av att inkluderas i en social position genom information och att bli ”medlem” av en gemenskap online. Utifrån detta har studien riktat fokus på just acceptering av andras åsikter, intentioner av interaktion och spridning av information. Med hjälp av undersökningens resultat kunde forskarna specificera ett antal motiv till varför användare läser bloggar, vilka främst handlar om att utbyta information, söka information och underhållning. Detta tyder vidare på att det viktigaste motivet för individer att läsa bloggar handlar om att utbyta information, på ett eller annat vis. Dessutom kunde forskarna utifrån sin studie också se tecken på att individer som läser bloggar förlitar sig på det som sägs i inläggen och bloggar blir på så sätt en trovärdig informationskälla (Li-Shia, Yu-Jen & Che-Hung, 2008). Vi instämmer i studiens resultat om att det viktigaste motivet för en användare att läsa en blogg är för att på ett eller annat sätt utbyta information. Vid läsande av bloggar uppstår information vilken sedan läsare tar till sig och kan diskutera (verbalt eller skriftligt) eller fundera kring. Därför blir blogginläggen som ny information att på olika sätt bearbeta för dess läsare. Utifrån detta har vi därför inför denna studie kunnat utgå ifrån att användare faktiskt tar till sig vad andra tycker och att en sådan ingång kan vara genom ett bokbloggsinlägg via en nätbokhandel.

Dellarocas, Gao och Narayan (2010) har genomfört studier över vad som kan motivera användare att vilja lämna recensioner och omdömen på webben. De menar att onlinerecensioner av produkter i olika slags forum, exempelvis blogg, har kommit att bli en påverkande källa till information om inköp av respektive produkter – recensionerna lockar andra användare att köpa produkten. På så sätt kan ny media ses ha skapat en slags demokratisk styrka i form av interaktivitet på Internet. De anser om konsumenter: ”[T]hey are also more likely to contribute reviews for products that many other people have already commented on online.” (Dellarocas, Gao och Narayan, 2010, s.129). Baserat på detta har de genomfört en kvantitativ undersökning där de analyserat sambandet mellan filmrecensioner och ökat filminköp, med syftet att förstå vad som motiverar användare att lämna recensioner på webben. Deras data är i form av filmrecensioner vilka de hämtat från en välkänd webbsida, tillsammans med detaljerad information om respektive films box-office (biljettkassa). Som resultat av denna studie har de funnit att det finns ett samband mellan recensioner och ökat filminköp (ibid.).

”The opinions of community members regarding products provide an important reference before making a decision to purchase.” (Huang & Yang, 2014, s.17). Citatet från Huang och Yang resonerar vi kan med hjälp av en enklare jämförelse mellan filmvärlden och litteraturvärlden finnas som motsvarande benägenheter inom bokhandeln, framförallt då inom just nätbokhandlarna. Vi håller med Huang och Yang: “The increase in blogs means that consumers save time making decisions and they make better decisions based on the opinions or views of bloggers.” (2014, s.18). Bokbloggsinlägg kan fungera som motiverande för användare att konsumera böcker – både aktivt men också passivt. Läsning av bokbloggsinlägg blir ett exempel på att

komma i kontakt med verk på olika sätt. Denna undersökning kan ses som ett exempel på detta.

Andersson och Holmgren har i magisteruppsatsen *Bloggarens val - En studie av lästips på bloggar* (2011) undersökt tio stycken lästipsbloggars urval av böcker och bland annat undersökt skillnader och likheter mellan privata lästipsbloggar och biblioteksbloggar. Ersdotter och Huss undersöker i sin magisteruppsats *Biblioteksbokmarknaden - En idéanalys av nätbokhandelskonkurrens och upphandling på folkbibliotek* (2011) hur nätbokhandlar och bibliotek kan påverka varandra och kommer fram till genom kvalitativt inriktad metod och intervjuer att konkurrens påverkar och att det inte behöver vara något negativt. Vi ser dessa studier som intressanta för oss även om vi har ett annat fokus. Då vi analyserat bokbloggsinlägg i anknytning till nätbokhandlar så finns likheter med Andersson och Holmgrens studie, i och med studie av blogginlägg och Ersdotter och Huss då de undersöker nätbokhandlar.

3 Teori och metod

3.1 Beskrivning av Furulands modell den litterära processen

Furuland redogör för i sin modell den litterära processen på ett illustrativt sett med pilar och kolumner för: ”verkets väg från författaren via förläggaren och olika förmedlare (bokhandlare, bibliotekariéer m.fl.) till läsaren.” (Furuland, 1995, s.207). Denna går att dela in i tre övergripande led: produktion, distribution och konsumtion.

Dessa led delas i modellen in i två steg vardera. I följande stycke beskrivs modellen överskådligt, följt av vår förhållning och användning av den i detta arbete.

3.1.1 Produktion

Modellen inleds med en del vilken beskriver produktionsprocessen av litterära verk. Den redovisar hur verk till en början enbart finns inuti en författare innan den blivit förevigad och delgiven via exempelvis skrift. Därför innefattar första kolumnen i modellen kallad produktion I författarpopulationen. Nästa steg påvisar när respektive författare skrivit ett enskilt manuskript, det vill säga ha skrivit ner sitt verk. Därefter redogörs för i steget produktion II hur verket publiceras genom exempelvis förlag, press och olika kulturella instanser, bland annat film, television och datornät – det vill säga när sedan verket publiceras och förbereds för vidare spridning till allmänheten.

3.1.2 Distribution

Efter produktionsdelen i modellen påbörjas distribution. Första kolumnen under spridningsprocessen kallas för distribution I och är till största delen främst kommersiellt inriktad. Detta steg innebär spridning av verket inom särskilda institutioner, till exempel genom pressars distribution, bokhandlar, TV-sändningar och datornät – alltså sprids information till allmänheten om var verket går att få tag i. Distribution I leder till distribution II som inte betonar kommersiellt lika mycket som föregående kolumn. Distribution II innefattar liksom steget innan hur verk sprids inom institutioner vars syfte mer är riktat mot tillgängliggörande för allmänheten utan specifik konsumering, som exempelvis bibliotek, skolor och universitet. Med andra ord betonar distribution II snarare var verket finns att komma i kontakt med på publika institutioner för allmänheten.

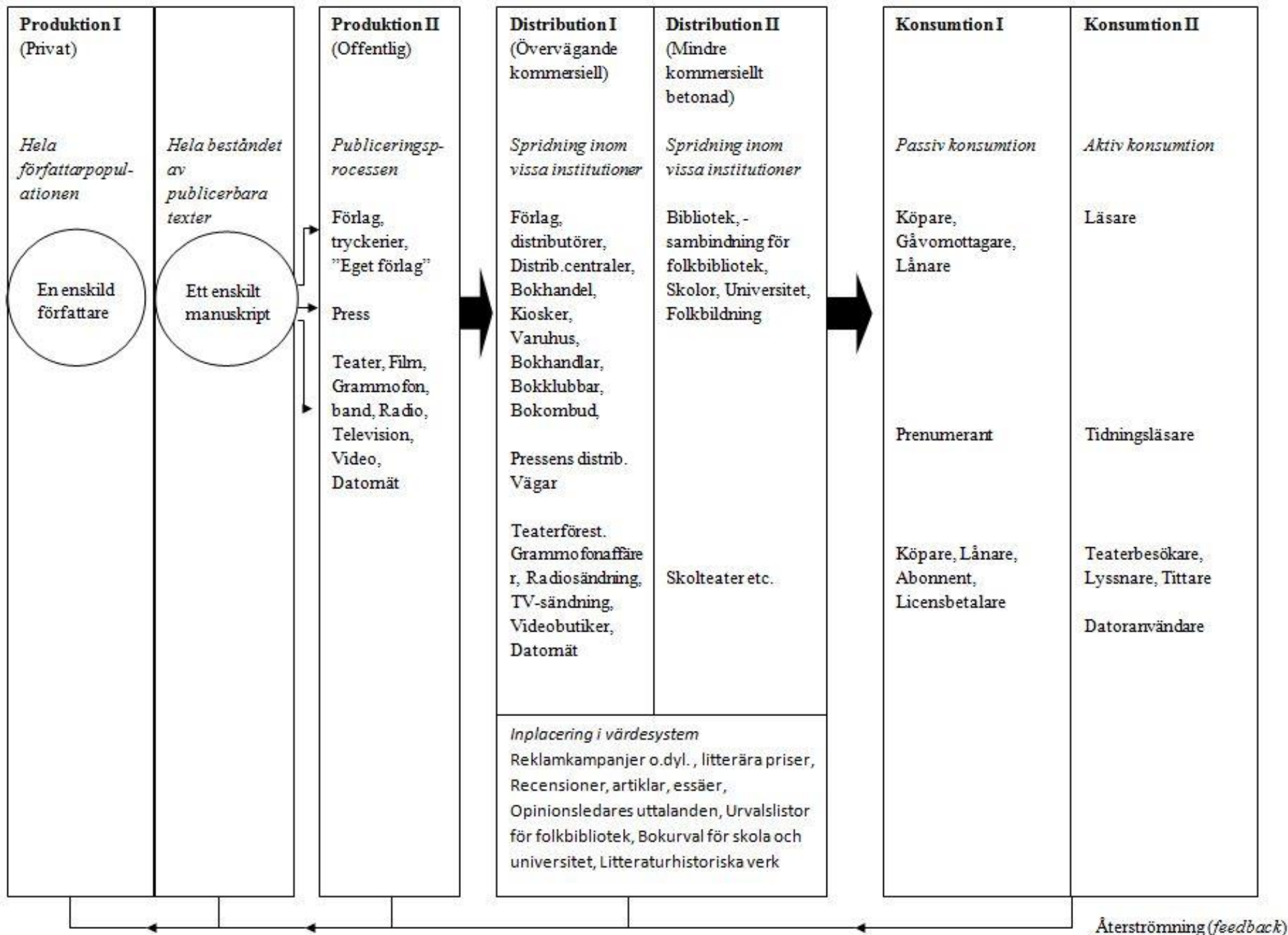
3.1.3 Konsumtion

Efter distributionsprocessen följer konsumtion I. Konsumtion innefattar det faktiska mötet med verket, antingen genom kännedom om verket – exempelvis igenkännandet av verkets omslag, eller att verket blir läst. Första steget i modellens konsumtionsdel, konsumtion I, står för passiv konsumtion – det vill säga när personer kommer i kontakt med verk utan att faktiskt läsa dem – till exempel genom att köpa, låna eller få. Också igenkännande när verket påtalas i media och syns i skyltfönster är också det passiva konsumtion. Följande kolumn är konsumtion II som innebär aktiv konsumtion, alltså när verken blir lästa, lyssnade eller tittade på. Detta kan enligt Furulands modell både förekomma genom datoranvändning eller besök på kulturella institutioner såsom bio eller teater. Konsumtion II innebär alltså att verket nyttjas på riktigt.

3.1.4 Feedback

Varje kolumn har en pil tillbaka till absolut första steget i en litterär process (produktion I) genom återströmning - så kallad feedback. Denna del medför att Furulands modell, den litterära processen, blir ett cirkulärt kretslopp och som vi tidigare redogjort för möjliggör vårt begrepp i denna uppsats, den litterära cirkeln. Feedback är en viktig del i modellen då det är detta steg som sammanbinder alla övriga delar. Dock förklaras den

inte vidare i denna modell mer än att det förekommer återkoppling, återströmning från respektive led och slutligen tillbaka till produktionsdelen, vilket på så vis möjliggör att nya litterära processer, nya verk, uppkommer. Feedback kan dock förekomma på flera olika sätt. Efter denna undersökning kan vi konstatera att kommentarer, länkar och bokbloggsinlägg i allmänhet kan ses som en typ av feedback, vilket vi ämnar belysa mer i kommande analysdel.

(Adaption av Lars Furulands modell, den litterära processen.)

3.2 Vår användning av modellen den litterära processen

I vår studie har delarna distribution I, distribution II, konsumtion I, konsumtion II samt feedback-loopen från samtliga använts. I denna undersökning har produktionsdelen i modellen valts bort, då vi snarare varit intresserade av att närmare undersöka de led som snarare berör, i detta fall *Cirkeln*, när den når ut till en användarpublik. Vid användning av produktionsdelen vid undersökning hade författarnas bloggar kunnat användas och då undersökt den interaktivitet som sker där. Det hade då blivit fokus på proffstyckarna. Vi har dock som tidigare nämnt valt att avgränsa oss till icke-professionella aktörer, i detta fall i form av inlägg på bokbloggar skrivna av "amatörer" - användare. Dessa icke-professionella aktörer kan istället finnas i de nästföljande leden distribution och konsumtion.

3.2.1 Distribution

Distribution I motsvarar i vår uppsats nätbokhandlarna samt bokbloggarna och dess inlägg. Eftersom distribution I främst är kommersiellt inriktad i Furulands modell såg vi det som naturligt att dra paralleller med just nätbokhandlarna, vars huvudsyfte trots allt är att marknadsföra och sälja (distributera) bokrelaterade produkter. Bokbloggarna finns länkade från nätbokhandlarna, vilka bokbloggsinläggen också i de flesta fall hänvisar tillbaka till när de anger var produkten finns att köpa. På grund av kopplingen mellan bokbloggarna och nätbokhandlarna ser vi att dessa representerar modellens bokklubbar och bokombud. I och med kopplingen mellan nätbokhandlarna och bokbloggarna kan nätbokhandlarna ses som en form av 'community'.

Distribution II är mindre kommersiellt betonad och har därför inte varit i fokus i vår studie i samma omfattning. Dock är den ändå inte helt borträknad, därför att Furuland redogör för recensioner som en del av både distribution I och distribution II. Ett av våra urvalskriterier vid val av bokbloggsinlägg innefattar att inläggen skall vara recensioner om *Cirkeln*. Därmed blir också distribution II en av de delar av modellen som vi använt oss utav.

3.2.2 Konsumtion

Konsumtion har i denna undersökning använts till att analysera bloggare och användare. Konsumtion I innebär passiv konsumtion, det vill säga att människor kommer i kontakt med boken utan att faktiskt läsa den, till exempel genom att möta ett av verkets paratexter.¹⁰ Som passiva aktörer, konsumtion I, syftar vi på de användare som läser blogginläggen, och förhoppningsvis väcks ett intresse vilket leder att de går från passiv till aktiv.

Konsumtion II hänvisar till aktiv konsumtion, alltså att verket har blivit läst. Skribenterna är de aktiva konsumenterna, konsumtion II. Situationen blir på så sätt lite omvänd, då det i detta fall är de aktiva konsumenterna som borde komma före i modellen, och att de, i detta fall användarna, som passiva konsument bör följa upp. I modellen står också konsumtion II för datoranvändare. Detta saknas dock i konsumtion I, vilket kan ses som bristfälligt då mycket av passiv konsumtion idag kan ske genom olika plattformar på Internet, exempelvis på bokbloggar.

¹⁰ Trösklar, exempelvis verkets framsida, eller bokbloggsinlägg om böcker som läsaren ännu inte läst.

3.2.3 Feedback

Modellens feedback-loop har också använts i denna undersökning. Feedback, återkoppling, kan yttra sig på många olika sätt, än mer på grund av mer datoranvändning. Feedback kan därför ses tendera att sammanfalla med interaktivitet. I vår uppsats har vi undersökt blogginsläggens kommentarer som feedback.

3.3 Innehållsanalys

I denna studie har vi valt att använda innehållsanalys med inslag av kvalitativ karaktär som metod. Vårt material består av respons i form av bokbloggsinlägg på bokbloggar som förekommit om *Cirkeln*, det vill säga reader response, i anknytning till Adlibris respektive Bokus produktsida för *Cirkeln*. Till vår undersökning har vi utifrån syfte och frågeställningar valt privata texter som texttyp. Widéns definition av en privat text innefattar att texten författats av enskilda eller kollektiva aktörer. Aktörerna kan vara av både privat eller informell karaktär och deras texter skall uttala sig om det man önskar undersöka (2009, s.140f.), vilka är kriterier vårt valda material uppfyller. Spurgin och Wildemuth menar: "While the Web's multimedia form presents special challenges, its content can also be analyzed" (Spurgin & Wildemuth, 2009, s.297). Detta håller vi med om, då vi ser webben och information därvid som väsentliga i vår samtid.

Zhang och Wildemuth (2009, s.308) förespråkar att innehållsanalys är en vanlig metod inom B&I-forskning och kan leda till gynnsamma och varierade forskningsansatser. Innehållsanalys är en av de metoder som kan användas vid analys av texter, med syftet att studera fenomen i text. Innehållsanalys hänvisas många gånger som en kvantitativ metod då resultatet ofta baseras på beräkningar av olika slag, ofta med inriktning på systematiska och objektiva studieupplägg (Bryman, 2011, s.282). Analysmetoden är även fördelaktig då enligt Zhang och Wildemuth: "It allows researchers to understand social reality in a subjective but scientific manner" (Zhang och Wildemuth, 2009, s.308).

Stokes (2013) menar dock att det är vad och hur kategoriseringen planeras gå till som många gånger gör en innehållsanalys till en kvalitativ undersökning, då analysen är beroende av tolkande bedömningar. Innehållsanalys är en övertygande metod att ta till, då tillförlitlig och replikerbara data genereras. "It is flexible, creative and relatively easy for a beginner researcher to undertake." (Stokes, 2013, s.138). Metoden är dessutom anpassnings- och applicerbar på det mesta inom media och kulturella texter. Bokbloggsinlägg om *Cirkeln* ser vi som exempel på kulturella texter skrivna och diskuterade via sociala medier på Internet. Vi har då med hjälp av metoden innehållsanalys haft möjlighet att analysera just kulturella texter och så kallad reader response. Vi har i vår studie tillämpat innehållsanalys av både kvalitativ och kvantitativ karaktär genom att dels ha analyserat vad bokbloggsinläggen sagt och dels undersökt med hjälp av kodning skillnader av mer kvantitativa slag.

Stokes (2013, s.134) påstår att en av användningarna för innehållsanalys som metod är syftet att kunna påvisa en under- eller överrepresentation av ett visst fenomen. Vidare talar hon om att innehållsanalys är användbart vid undersökningar där det tittas efter mönster som representerar ett fenomen (ibid., s.131ff.) Vi menar att detta stämmer in på vår studie, då vi undersökt just hur ett verk, i detta fall *Cirkeln*, kan representeras genom mottagandet av (bokbloggs)användare. Zhang och Wildemuth (2009) anser att utformande av kategorier och kodning kan ske från data, tidigare studier eller teorier. Vi har i vår undersökning utformat vår kodning i form av kodningsscheman utefter en teori, Furulands modell den litterära processen.

Bryman (2011, s.296ff) resonerar att innehållsanalys har liksom övriga metoder starka och svaga sidor. Fördelar är bland annat att den både är flexibel och öppen och ger möjlighet att studera ostrukturerad information och på så sätt nå information om individer som annars förblir osynliga. Innehållsanalys kan även ses som en inter-reaktiv metod, alltså, "[E]n metod som gör att de som studeras inte påverkas av forskarens närvaro." (Bryman, 2011, s.296). Detta tänker vi gäller vår studie då vår närvaro skett i efterhand att texten skapats och dessutom att vår närvaro vid materialinsamling skett i stort sätt anonymt.¹¹ Vi har inte kunnat påverka bokbloggsskribenternas tolkning om *Cirkeln* i och med vår läsning och analys av inläggen i efterhand. Nackdelar kan vara att den data som undersöks kan påverkas av den tolkande samt att det är svårt att få svar på varför-frågor (ibid., 2011, s.297f).

Vi är medvetna om innehållsanalysers möjliga brister och har därför istället fokuserat på hur-frågor, vilket gjorts med hjälp av att undersöka *Cirkeln*s uppmärksamhet i form av bokbloggsinlägg på nätbokhandlarna med hjälp av Furulands modell, den litterära processen. Utifrån modellen och de delar av den som använts vid analys har vår kodning konstruerats, utifrån vilka vi undersökt valda bokbloggsinlägg. Kvalitativ innehållsanalys tillåter att kodning och tematik som genomförs i samband med metoden ändras utefter den information som uppdragas (Spurgin & Wildemuth, 2009, s.298). Därför benämner vi främst vår metod som kvalitativ innehållsanalys, då vår kodning formades och bokbloggarna valdes ut utefter de kriterier som vi utformat dels efter Furulands modell men också utefter förhoppningen att de valda bokbloggarna skulle kunna ge svar på vårt undersökningssyfte - det vill säga hur *Cirkeln* mottagits därvid.

3.4 Etiska avväganden

3.4.1 Etiska aspekter vid forskning

Etik inom forskning representerar en medveten reflektion över huruvida forskning kan komma att innebära för samtliga forskningsdeltagare och för samhället i stort. Detta blir därför avgörande för hur processen skall gå till, vilka etiska värden som bör betänkas och värnas om. Dessa värden kan exempelvis vara människovärde och integritet samt värden i mer direkt relation till forskare där ärlighet, noggrannhet och opartiskhet är de viktigaste. Inför forskning vilken behandlar känsliga personuppgifter, skall en etikprövning genomföras (Kalman & Lövgren, 2012, s.9ff.). Huruvida forskningen upplevs som känslig eller inte kräver viss etisk reflektion, vilket bör innefatta planering, genomförande och avrapportering. Hur och vad som berättas om deltagare och deras givna information, samt deras respektive uppgifter, bör noga betänkas innan arbetet sätts igång. Lövgren, Kalman och Sauer (2012, s.65f.) menar på att detta etiska förhållningssätt bör inbegripa kontextualitet, vilket innebär att forskaren bör ha en god överblick av deltagarens/deltagarnas livssituation och vad forskningen kan tänkas komma att innebära för dem.

3.4.2 Etik på Internet

Rainie och Wellman framhåller att Internet fortfarande är så pass nytt att det ännu inte är helt klart hur sociala normer utformats eller utformas via det digitala sociala nätverket som Internet idag är och kommer bli, exempelvis hur förlåtande den sociala normen kommer att vara vid olika misstag. Detta går ännu inte att veta (Rainie & Wellman, 2012, s.270f.). När det dock gäller forskning med Internet som utgångspunkt vid datainsamling har det uppreparade gånger visat sig att de lagar och etiska riktlinjer

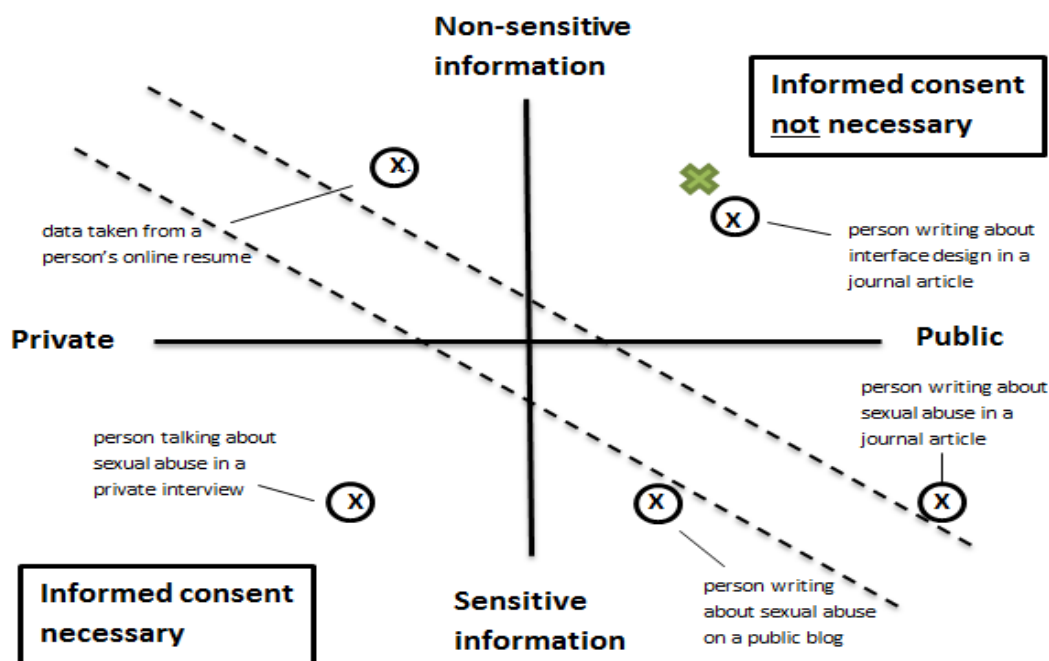
¹¹ Med undantag för dem som har stor vetskap om datorer och nätverkande på avancerad nivå.

som finns, både nationellt och internationellt inte alltid är applicerbara i en virtuell kontext (Svedmark, 2012, s.101f.). Vilken typ av information som publiceras kan också variera i största grad och upplevas mer eller mindre känsligt. Internet möjliggör även en stor mängd olika typer av forum där användare kan dela med sig av sina egna liv, exempelvis genom blogg. Till största del innebär detta att personliga inlägg blir offentliga. Att studera dessa inlägg blir så kallade icke-deltagande observationer. Dessa observationer innebär att man läser det som har skrivits utan att nödvändigtvis lämna spår efter sig i form av exempelvis gilla-funktioner eller kommentarer. Texter från en blogg är därmed offentliga texter vilket innebär att det inte finns något krav på etikprövning. Dock kan texter på Internet upplevas på två huvudsakliga sätt, antingen som text eller som ett skrivet samtal.

Hur forskaren väljer att betrakta detta kan påverka det egna etiska förhållningssättet och huruvida det önskas få tillstånd till användning av författaren och medförfattare (de som lämnar kommentarer i bloggans forum) eller inte (Svedmark, 2012, s101ff.). Numera är det snarare otydligt vad som anses som privat och vad som anses som publikt på Internet (Rainie & Wellman, s.103), vilket också försvårar för etisk korrekt hållning vid hantering av källor på Internet.

3.4.3 Etiskt förhållningssätt i vår undersökning

Vi anser att de bokbloggsinlägg som analyserats i detta arbete är texter. Till vår hjälp har vi använt oss utav McKee och Porter, vilka presenterade år 2008 en utvecklad version av Sveningssons modell från år 2004. Denna modell är uppdelad med variabler som privat och offentligt, samt icke känslig information och känslig information. Den utvecklade modellen har dessutom fem utplacerade situationer som exempel, för att påvisa hur olika texter kan kräva författares samtycke eller inte. Genom att placera in vald text i modellen kan forskaren utifrån de förhållanden som uppstår avgöra huruvida informerat samtycke bör genomföras eller ej (McKee & Porter, 2009, s.20f).

(Adaption av McKee och Porter, 2009, s.21)

Det gröna krysset i modellen motsvarar vår egna uppfattning vid placering av denna studies material i form av bokbloggsinlägg. Dessa bokbloggsinlägg är hämtade från

Internet, och de anses därmed som offentliga. Blogginläggens innehåll, recensioner av *Cirkeln*, upplever vi som offentliga, men framförallt även som icke känslig information. Dessa texter, tolkningar och reflektioner om *Cirkeln* som vi analyserat har bokbloggsskribenterna publicerat och blir därmed en offentlig variant av reader response.

Vid placeringen av dessa texter (som i detta arbete analyserats) i modellen, blev det därmed inte nödvändigt för oss att få samtycke till användning utav dem. Därför har efterfrågat samtycke till att använda oss av dessa blogginlägg inte genomförts. Vi har ändå varit noga med att de texter som använts utav oss har gjorts så med hänsyn gentemot bokbloggförfattaren. Detta därför att vi valt bloggar som finns länkade i samband med nätbokhandlarna, och som därför kan ses som än mer offentliga då de förekommer på välbesökta webbsidor med konsumtion i fokus. De citat och resultat som redovisas har noga valts ut för att få fram så icke känsliga uppgifter som möjligt. Visserligen finns länkar till respektive blogg som citeras från hänvisade, men vi ser som tidigare nämnt dessa bokbloggar som offentliga och innehållande icke känslig information och upplevde det ändå etiskt korrekt att använda dessa, dock med hänsyn.

3.5 Urval

3.5.1 Bloggar via nätbokhandlar

För att förankra diskussioner och feedback av *Cirkeln* via sociala medier har vi valt att utgå från blogginlägg på bokbloggar gjorda av privata användare som hänvisas till i samband med *Cirkeln* via nätbokhandlarna Adlibris och Bokus, som valts då de är de främsta nätbokhandlarna i Sverige (Steiner, 2012).

Vi är medvetna om att det finns en hel del feedback från individer på sociala medier, men i försök att avgränsa materialet till ett anpassat omfång till vår undersökning har vi valt att utgå från just nätbokhandlarna. Nätbokhandlarna kan tolkas som en del i Furulands modells distributionsprocess och vi såg det därför som en fördelaktig avgränsning därför att det är ett forum för användaren att komma i kontakt med boken och andra läsare.

I vår studie har vi gjort ett urval av bokbloggarna som förekommer i samband med *Cirkeln* utefter följande kriterier:

- Bloggen skall vara åtkomlig för användare genom någon av nätbokhandlarna Adlibris eller Bokus.
- Bloggen skall inte vara låst eller kräva lösenord för tillgänglighet.
- Bloggarna skall vara av typen bokblogg.
- Bloggen skall skrivas av icke-professionella enskilda individer alternativt icke-professionella grupper av skribenter.
- Bloggens inlägg skall vara en recension om boken *Cirkeln*.
- Bloggen skall vara på svenska
- Recensionen skall inte bestå av endast en kortare kommentar av *Cirkeln* (ex. ”Den var jättebra!”).

Dessa kriterier har utformats då vi ville försäkra oss om att alla användare skulle ha tillgång till blogginlägget, att det ska vara en icke-professionellt driven bokblogg samt att det ska vara en längre recension på svenska om *Cirkeln*. Vi menar att dessa kriterier

fångar in de aspekter som en bokblogg utgör samt även möjliggör för vidare interaktion med andra och möjligheten att uttrycka och utläsa reader response.

På Adlibris fanns 107 stycken blogginlägg sammanlagt i samband med *Cirkeln*. Vissa bokbloggsinlägg återkom dock under olika format.¹² Dessa har vi dock inte tagit med i vår beräkning mer än en gång. Av dessa var det 22 stycken som uppfyllde våra kriterier, och som inte blivit bortplockade av bloggskribenten eller kortare inlägg, exempelvis med tips att *Cirkeln* fanns på bokrean. Dessa 22 har använts och analyserats.

På Bokus fanns 84 stycken som de hänvisar till som "bloggat om boken". Dock finns endast 18 stycken av dessa i direktåtkomst på Bokus. Övriga gick inte att komma åt då de antingen blivit bortplockade, avsaknad av länk till Bokus eller aldrig existerat. Vi har dessvärre i denna uppsats inte kunnat ta reda på var dessa blogginlägg tagit vägen. Av dessa 18 bokbloggsinlägg som vi kom åt via Bokus, uppfyllde 6 stycken av dessa våra kriterier. Dessa har då tagits med i resultat och analys. Urvalet genomfördes på samma sätt som på Adlibris, att samma bokblogg inte förekom flera gånger.

Sammanlagt har 28 bokbloggsinlägg analyserats. Undersökningens syfte har inte på något vis varit att komparera de två nätbokhandlarna. Huruvida bokbloggsinläggen är funna via Adlibris eller Bokus har därför inte haft någon betydelse i denna studie.

Det finns dock svårigheter att använda data på Internet då det bland annat kan vara svårt att finna upphovsman till texter och åsikter samt även kunna hänvisa till olika källor. Spurgin och Wildemuth menar: "Sampling Web content can be highly problematic. On the Web, it is often impossible to identify all members of the population" (2009, s.300). Gällande de bokbloggsinlägg som använts i denna studie har inte mer specificerad identifiering kunnat ske. Därför har inte respektive bokbloggsskribents kontext kunnat tas närmare i beaktning. Urvalet i vår studie ger därför ingen representativ bild då inte specifika grupper har kunnat uppdagas. Detta är vi medvetna om inte heller skulle kunna uppnås med det antal bokbloggsinlägg som använts. För att få ett mer generaliserat resultat av bokbloggar och användare hade det krävts en större mängd inlägg att undersöka, och då möjligen även blanda in ett flertal böcker som grund till dessa inlägg samt använda andra ingångar än nätbokhandlarna. Det hade även krävts mer specifika uppgifter om såväl bokbloggsskribent som användare – uppgifter som vi inte har haft tillgång till. Vår data kan dock representera den mindre kontext vi utgått från vilken berör just nätbokhandlarna och deras potential till att verka som portal för spridning av reader response.

3.6 Genomförande av materialinsamling

3.6.1 Konstruktion av kodningsscheman

Vi har valt att med utgångspunkt i Furulands modell den litterära processen samt våra urvalskriterier göra olika kodningsscheman som använts vid analys. Samtliga scheman tolkar vi motsvarar delar av modellen. Utifrån dessa delar har vi observerat olika aspekter som dels kan förekomma i modellens delar, dels förekomma i bokbloggsinläggen. Vi har alltså anpassat våra kodningsscheman både utefter Furulands modell gällande den litterära cirkeln, men också efter vad som möjligt kan tänkas ingå i bokbloggsinläggen – alltså företeelser som går att uttrycka visuellt med hjälp av synliga texter och illustrationer. Dessa aspekter som undersökts med kodningsscheman och

¹² Med format menar vi olika produktformat av *Cirkeln* på respektive nätbokhandel.

innehållsanalys finns alltså inte uttryckligen i Furulands modell, utan de är vår tolkning utav den i form av konkreta företeelser i samband med bokbloggsinläggen.

De aspekter som vi undersöker med hjälp av innehållsanalys och kodningsscheman har vi själva kommit fram till som viktiga aspekter som dessutom kan tyckas ingå i Furulands modellens olika led.

Först redogörs i vår kodning **Bokpresentation**, vilket vi ser motsvarar modellens distribution I och II, där vi har gjort kodningsschema med fokus på hur boken presenteras. Distribution I är som tidigare nämnt övervägande kommersiell och fokuserar på spridning av medier. I modellen finns bokhandlar som exempel på spridning via institution. Dessutom nämns spridning via datornät och för oss är det därför självklart att nätbokhandlarna ingår i distributionsleden, vilket motiverar vårt val av nätbokhandlarna som ingång till att undersöka bokbloggsinlägg. I distribution kan också bokklubbar och bokombud hittas, vilka vi menar bokbloggar kan representera. Vidare innebär distribution exempelvis även reklamkampanjer och recensioner, vilket vi kan se inlägg om böcker som exempel på. Det skall minnas att dessa blogginlägg är offentliga då de finns på Internet, därmed är åtkomsten betydligt friare och på så sätt också lättare att sprida.

I bloggins inlägg har vi därmed letat efter aspekter vilka kan tänkas introducera och promota boken för den användare som läser inlägget. Vi har undersökt följande: Finns en bild med bokomslag? Nämns författarna? Har bloggaren/bloggarna gett boken ett betyg? Finns en länk direkt i inlägget till någon av nätbokhandlarna för lättare åtkomst till boken för användare? Just företeelser likt dessa tolkar vi som konkreta sätt att undersöka bokbloggsinläggen i skenet av Furulands modell och därmed se hur *Cirkeln* distribueras i bokbloggar.

Nästa led i modellen har undersökts med hjälp av kodningen **Textinnehåll**. Detta innefattar konsumtion I och II, vilka berör användares konsumtion av medier, antingen passivt eller aktivt. Detta menar vi kan motsvara skribenterna som skriver inläggen respektive användarna som läser dem. Till detta led har vi på så sätt tolkat och gjort ett kodningsschema utformat med fokus på inläggets textinnehåll och hur användaren därmed passivt kan konsumera *Cirkeln*.

Schemat är uppdelat i två delar, där första delen **Textinnehåll a)**, tittar på hur och vilka delar inlägget består av: beskrivs en handling? Bloggarens egna åsikter? Som användare menar vi att det blir mer intressant vid läsning av inlägget om båda delar finns med. Del två av schemat, **Textinnehåll b)**, tittar på hur lång recensionen är. Till denna del av schemat har vi helt sonika räknat respektive blogginläggs ordantal för att kunna redogöra hur långa dessa är. Vid en första anblick av bokbloggsinläggen har vi kunnat få en övergripande bild av hur långa respektive korta de kan vara och utifrån detta räknat ord och redovisat detta med steg om 100. Undersökning av vad bokbloggsinläggen innehåller ser vi som tecken på att verket har konsumerats, antingen passivt (genom mindre ingående förklaring, exempelvis direktcitrat från *Cirkeln*s baksida) eller aktivt med mer ingående reflektioner och diskussioner. Bokbloggsinläggens antal ord har vi endast undersökt för att belysa att de kan ha väldigt olika omfattning och ändå beröra relativt liknande saker.

Slutligen har vi konstruerat ett kodningsschema för modellens del av återströmning, **Feedback**. Feedback kan vara av flera typer, dels det en användare kan tänkas säga om

ett bokbloggsinlägg men också det skribenten säger. Interaktivitet som feedback kan också ske muntligt, vilket vi är medvetna om, men detta upplevdes så gott som omöjligt att undersöka. Utifrån detta har vi därför valt att titta på interaktivitet i skriftlig form. Modellens återströmningsprocess kan tolkas som högst mångsidig. Vi har valt att undersöka den form av feedback som mest konkret går att se – det vill säga skriftliga kommentarer i samband med inlägget. Vi har alltså undersökt huruvida inläggen fått kommentarer. Undersökningen av kommentarer har inte innefattat vad det är dessa berör, huruvida det är en kommentar på recensionen själv eller ett gensvar från bloggaren. Vi menar på att alla kommentarer, vare sig vem som skrivit dem, är interaktivitet och därför har vi sett kommentarer som en ingång att undersöka feedback.

4 Resultat

I följande avsnitt redogörs resultat från vår materialinsamling. Inledningsvis presenteras kortfattat de 28 bokbloggar vars inlägg som har använts i denna uppsats, följt av redovisning över vårt material i form av bokbloggar och bokbloggsinlägg.¹³

4.1 Presentation av bokbloggar

Bokbloggar kan fylla olika funktioner för olika individer. Exempelvis har en av de analyserade bokbloggarna valt att snarare utgå från citat från böcker, medan en annan boklogg fokuserar på böckers omslag. Ett fåtal utav bloggarna har flera intresseområden som de skriver inlägg om, där böcker utgör det huvudsakliga ämnet, varvat med exempelvis film, bakning eller pedagogik. Andra har enbart redogjort för den egna åsikten, och flera av bokloggsskribenterna jämför böcker med andra böcker eller medier. Bokloggarna har funnits olika länge och uppdateras i olika intervaller - en del av bokloggarnas skribenter skriver många inlägg, medan några skriver betydligt mer sällan och kortare. Bokbloggsinläggen om *Cirkeln* har dessutom publicerats under väldigt varierade datum. Vissa skrevs i samband med att boken gavs ut 2011, andra inlägg publicerades i samband med att *Cirkeln* blev filmatiserad. Några inlägg behandlar hela Engelsforstrilogin.

Bokloggsskribenterna varierar i hur ingående de presenterar sig själva. Vissa redogör sitt egna namn redan i bokloggens namn, och vissa har en bild på sig själva. Andra verkar vilja vara mer mystiska i sin framställning. Skribenternas yrke skiljer sig åt - vissa redogör inte för vad de arbetar med, vissa är studerande och ett fåtal är bibliotekarier som på sin fritid bedriver privat boklogg. Större delen av bokloggsskribenterna är kvinnor. Skribenternas ålder har inte framkommit tydligt mer än i enstaka fall - exempelvis har några av bokloggsskribenterna valt att redogöra för sin ålder i presentationen, andra har indirekt presenterat sin ålder genom att redogöra för årskurs i skolan eller dylikt. Några av bokloggarna har valt att inrikta sina inlägg mot en viss genre, medan andra skriver om de verk som faller dem i smaken och som de vill delge andra sina åsikter om.

4.2 Bokbloggar

Alla inlägg som valts ut till vår innehållsanalys är bokbloggar, det vill säga bloggar som diskuterar böcker på olika sätt. Detta har vi kunnat se genom att bokloggarna ofta har bilder på böcker som skribenterna läst,¹⁴ samt hur de presenterar sig själva och sina bloggar:

Här delar jag med mig av mina tankar kring det jag läser och nördar gärna loss kring allt som är bokrelaterat. (Bokmaten, 2011).

Jag älskar böcker som jag inte kan lägga i från mig. Genren spelar ingen roll, bara jag sugts in i berättelsen. (Monicasbokläsardagbok, 2013).

Detta är en bok och skrivblogg. Jag vill försöka lära mig att skriva bättre genom att försöka notera vad som är bra i böcker. Det kan man sedan inspireras av. Är det fult att stjäla? (Boktjuven, 2012).

¹³ Dessa inlägg kan liknas vid bokrecensioner då de behandlar eget tycke och handling om specifika böcker, men vi väljer att benämna dem som inlägg.

¹⁴ Till exempel Bokpotaten (2012), Hyllan (2012) samt ReadNSee (2014).

Presentationer likt dessa menar vi på talar för att de är bokbloggar. Bloggskribenterna definierar dessutom alla sina bloggar som bokbloggar och därmed sig själva som bokbloggsskribenter, vilket också talar för att de ska ha inkluderats i vår undersökning.

Alla de bokbloggar som använts är på svenska då vi ville hålla oss till svensk kontext för att än mer kunna förstå samverkan mellan litteratur och samhälle mer koncentrerat till specifikt område.

4.3 Genomgång av bokbloggar och bokbloggsskribenter

Samtliga 28 bokbloggsinlägg som redovisats är åtkomliga utan lösenord eller liknande för användare genom Adlibris eller Bokus. Detta har redogjorts för att kunna påvisa att samtliga bokbloggsinlägg som använts i denna studie uppfyllt de kriterier vi tidigare redogjort för, samt att de tillför en beskrivning av respektive bloggs kontext utan att motstrida våra etiska förhållningssätt.

De bokbloggsinlägg som vi valt att använda i vår uppsats är inte heller skrivna av professionella aktörer, vilket exempelvis kan ses genom:

Den [bloggen] är menad som ett alternativ till de mer professionella recensenter och reklamer för läsvärda böcker. Helt enkelt bara ett ställe där man kan hitta förslag på böcker när läslustan faller på. Och dessutom kommentera eller recensera egna läserfarenheter. Ju fler som tycker till desto bättre. (Bokbloggen.Marlene, 2013).

Vidare presenterar vi en kort beskrivning av bokbloggarnas struktur med hjälp av Steiners indelning av olika icke-professionella bokbloggare.

Typ av skribent	Enskild icke-professionell skribent (av 28 st)	Grupp av icke-professionella skribenter (av 28 st)
Antal inlägg	23 st	5 st

Detta redovisar vi för att kunna påvisa att samtliga bokbloggsinlägg uppfyllt kravet om att inte vara skrivet av professionell aktör.

Vi kan med vårt resultat se att vanligast är att enskilda personer skriver bokbloggar då 23 stycken av vårt urval på 28 stycken motsvarade detta. Endast fem stycken var skrivna av grupper. De individuellt skrivna bokbloggarna ser vi är enskilda genom både presentation av respektive blogg och bloggare, men också förstärkt genom språket inläggen skrivs med, till exempel:

Jag var jättesugen på att läsa den när den kom, men alla lovord fick mig att tappa sugen. Jag fungerar ofta på det sättet att jag blir lite anti mot böcker som hajpas, och det tar ett tag för mig att komma över det och verkligen vilja läsa boken. Men nu har jag alltså gjort det. Äntligen! (Hyllan, 2012).

[...]och läst böcker sedan jag var en liten, liten plutt. Jag sätter i mig det mesta, men har väldigt svårt för chicklit, noveller och deckare. Det senare kan bero på hur sjukligt hypad hela deckargenren varit/är. (Bokpotaten, 2012).

[...] jag är oftast inte så förtjust i omtalade böcker. Har jag fått för mig. För det vete tusan om det inte är snarare tvärtom, exemplen börjar liksom bli ett par för många. Och "Cirkeln"? Jag skulle vilja citera Veronica Maggio här! Satan i gatan, så sjukt jeevla bra!! (TinaO, 2011).

Vi är medvetna om att de bokbloggar som skrivs av grupper också ofta är skrivna i jag-form, exempelvis:

Så när jag såg Cirkeln i en butik så bestämde jag mig för att ge den trilogin en chans på första boken åtminstone. Det ångrar jag inte för en sekund. Jag sträckläste den verkligen. Tack och lov fanns bok nummer två Eld att köpa när jag köpte mat dagen efter att Cirkeln tagit slut för mig. Det var så tomt utan att ha tjejerna att följa och få fortsätta följa deras resa på magins väg. Nu är det Eld som följer mig runt i livet och tack och lov finns det ju även en del tre...

Här kan ni läsa vad Cissi tyckte om de två första böckerna... (Bokbloggen.Marlene, 2013).

Vi har med hjälp av bokbloggspresentationer kunnat utläsa om respektive bokblogg har flera författare samt också om det finns hänvisningar som i citatet ovan till andra inlägg på samma blogg, men under annan skribent.

Bokbloggarna som analyserats ser vi som uppenbara exempel på delar som ingår i Furulands modell den litterära processen. Bokbloggarna är en bidragande instans som hänger samman med nätbokhandeln, som är del i den litterära processen – den litterära cirkeln. Därför ser vi vårt resultat som en redogörelse för att bokbloggarna som valts ut är just en del av det som Furuland beskriver i sin modell. Vår analys som följer har därför bestått av kodningsscheman som utformats utefter delvis Furulands modell samt våra urvalskriterier.

5 Analys

Vår analys består av fyra kodningsscheman som är uppdelade i tre kategorier. I följande stycke redogörs dessa scheman var för sig.

5.1 Bokpresentation

I detta stycke redogörs analysen av vårt kodningsschema **Bokpresentation**. Respektive kategori i vår kodning diskuteras under varsin rubrik.

Bokpresentation	Antal bokbloggsinlägg (av 28 st)
Bokomslag	27 st
Betyg	13 st
Författare	26 st
Länk till nätbokhandel	26 st

5.1.2 Bokomslag

Vi har valt att titta på bokomslag då det skulle kunna ses som en del av marknadsföring för böcker. Chambers menar att bokomslag kan fungera som "att ge boktips 'på distans'" (2014, s.29). Detta håller vi med om och menar att detta ständigt är en pågående process såväl som på nätbokhandlarna som på biblioteken. Utifrån den litterära processens distributionsdel menar vi att presentation av bokomslag blir desto viktigare i en digital kontext för att öka förståelse för vilket verk som diskuteras och att dessa bilder på böckers omslag blir som en variant av marknadsföring.

Genette (1997) resonerar att varje verk omges av paratexter, det vill säga trösklar som påverkar läsaren hur denne kommer motta verket. Alla läsare är i någon mån begränsade av sig själva och vilka paratexter, "trösklar" som de har tillgodotagit sig. Omslag är en sådan tröskel som påverkar läsaren. Vi har därför valt att undersöka om respektive bokblogg har med en bild på någon av *Cirkelns* omslag, då vi resonerar att en sådan återkoppling konkretiserar verket för användaren och övriga läsare av bokbloggen. Vi är medvetna om av egen personlig erfarenhet att bokomslaget kan vara lockande och väcka en nyfikenhet, eller avskräckande och verka ointressant då omslaget till verk ofta är bland det första mötet läsaren gör med verket.

När detta undersökts vid samtliga bloggar har vi kunnat se att de allra flesta verkar tycka det vara utav vikt att presentera boken med en bild. Av samtliga 28 bloggar har 27 av dessa en bild av bokens omslag i sitt inlägg. Det enda blogginlägget som avviker från vad som vi nu skulle kunna se som en norm vid recensioner online, är Book Cover Girl (2011), vilken trots bloggens namn ironiskt nog inte presenterat någon av de omslag som finns av *Cirkeln*. Trots avsaknaden av bild på omslaget anser hon:

The cover - love the cover. (Book Cover Girl, 2011).

Vidare är det ingen av samtliga 28 bokbloggar som diskuterat eller nämnt omslaget, utöver att presentera en bild av boken. Av våra kodningsscheman kan vi dra slutsatsen att användarna, både skribenter och läsare, verkar uppleva att det är av högre vikt att presentera en bild av omslagen än att diskutera eget omdöme om vad skribenten tycker om det.

5.1.3 Betygsättning

Betyg ser vi som en återkoppling till den litterära processens distributionsdel samt konsumtionsdel då feedback i form av betyg blir som en bekräftelse på att skribenten aktivt konsumerat verket, det vill säga har läst det. Vi tänker att det som användare kan vara intressant att övergripigt få en uppfattning om vad, i detta fall bokbloggsskribenten, tyckte om boken i form av ett betyg. Av samtliga bloggar har 13 av 28 angett betyg i varierande former. Vi har stött på lite olika varianter av hur dessa "betyg" redovisats. Vanligast har varit att de använder sig utav en betygsskala i form av siffror, där de flesta använt skalan ett till fem. Då har skribenten helt sonika angett en siffra som betyg efter eget tycke, exempelvis Bokbabblaren (2015) som angett betyg 4.0, eller Arlenes bokblogg (2014) som angivit 5/5. Hon har dessutom i sin betygsskala angett vad de olika siffrorna motsvarar i eget tycke:

- 1 - Bedrövlig
- 2 - Dålig, men hade sina stunder
- 3 - Helt okej
- 4- Bra
- 5 - Mycket bra (Arlenens bokblogg, 2014).

Bloggen Bookgasm (2015) har betygsatt genom att ranka 10 böcker vilka hon anser är böcker som redan borde ha lästs. Engelsforstrilogin rankar hon på plats nio.

Ytterligare en form av betygsättning som vi uppmärksammat har skett genom att skribenten anger skriftligt i ord sitt omdöme under benämningen betyg:

Betyg: Spännande och välskrivet, bra beskrivningar av tonårstjejer och en liten bruksort, massor av cliffhangers och kapitel som är uppbyggda med ett crescendo. (Boktanken, 2012).

Av de bokbloggsinlägg som undersökts har 13 stycken lämnat betyg på något av ovanstående vis, medan 15 stycken inte har angett något betyg alls. Vi ser detta som att betyg kanske inte är av för stor betydelse för skribenterna eller läsarna, utan snarare att eget omdöme, handlingsbeskrivning eller dylikt får fylla den funktionen istället.

5.1.4 Författare

Vi ser med hjälp av vårt kodningsschema att de flesta bokbloggsskribenter verkar uppleva det som viktigt att redogöra för vem som författat de litterära verken som de skriver om, dock på lite olika sätt men med ungefär samma resultat.

26 av 28 har angett Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren som författare till *Cirkeln*. Boktok (2011) har inte angivit någon författare utan redogör endast med en bild på omslaget samt handlingsbeskrivning. Book Cover Girl (2011) nämner inte heller författarnas namn. Resterande bokbloggsinlägg gör det, antingen redan i inläggets titel;

”Cirkeln” av Mats Strandberg och Sara Bermark Elfgren (TinaO, 2011).

eller i en inledande förklarande kolumn om verket:

Titel: Cirkeln
Författare: Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren 2011
Förlag: Rabén & Sjögren
Språk: Svenska
516 sidor
Första delen i Engelsfors-trilogin (Bokpotaten, 2012).

Vi ser hänvisning till författarna som en variant av både distribution, marknadsföring då verket konkretiseras, konsumtion då bokbloggsskribenterna låter *Cirkeln* redovisas i helhet samt även en form utav feedback tillbaka till författarna.

5.1.5 Länk till nätbokhandel

Vi såg det som en väsentlig kodning att undersöka huruvida bokbloggarna har länkat till bokhandlarna då de redovisas i anknytning till dessa. Detta har 26 av 28 gjort, till exempel för att hänvisa till bokbloggarnas läsare hur och var de kan få tag i boken:

Köp: t.ex. på Bokus eller Adlibris (Barnboksprat, 2011).

Länk till boken på AdLibris: KARTONNAGE eller POCKET. (Boktanken, 2012).

Vissa bokbloggar har även i samband med redovisning av boken hänvisat till möjliga inköpsställen via hyperlänkar:

Titel: Cirkeln
Författare: Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren
Serie: Del 1 av 3
Antal sidor: 515
Förlag: Rabén & sjögren
Utgiven: 2011
ISBN: 9789129676051
Finns t ex hos: Adlibris, Bokia, Bokus, Fritz & Ståhl (Boktokig, 2012).

Vissa har även länkat till olika bokhandlar utefter verkets format:

Inbunden: [Adlibris][Bokus] *Pocket*: [Adlibris][Bokus] *Ljudbok*: [Adlibris][Bokus] *E-bok*: [Adlibris][Bokus] (Schitzo-Cookie's Boklogg, 2012).

Hänvisning till olika försäljningsställen såsom länk till olika nätbokhandlar ser vi som en uppenbar del i den litterära processens distributionsdel, då länkar likt dessa kan tolkas som en uppmaning till att köpa boken samt därmed även marknadsföring.

5.2 Textinnehåll

I följande stycke har vi analyserat bokbloggsinläggen genom att med vårt kodningsschema **Textinnehåll a)** undersökt huruvida bokbloggarna hänvisar och beskriver handling samt redogjort för eget tycke på olika sätt.

Textinnehåll a)	Antal bokbloggsinlägg (av 28 st)
Handling	23 st
Eget tycke	24 st

5.2.1 Handling

Handling har de flesta bokbloggsinläggen i vår uppsats beskrivit då 23 av 28 enligt vårt kodningsschema gjort detta. Dessa kan exempelvis vara direkta urdrag från *Cirkeln*s baksida:

Handling: Engelsfors. Vackert namn, risig stad. Omgiven av djupa skogar där människor ofta går vilse och försvinner. Sex tjejer har just börjat gymnasiet. De har inget gemensamt – förutom att en uråldrig ondska jagar dem. Höstterminen har just börjat när en elev hittas död på en av

gymnasieskolans toaletter. Alla förmodar att det var ett självmord. Alla utom de som vet sanningen. En natt då månen färgats mystiskt röd förs sex tonårstjejer till den nedlagda folkparken. De vet inte hur de har kommit dit eller varför de är där, men utan varandra kommer de inte att överleva. De får veta att de är häxor. De utvalda, som nämns i en uråldrig profetia. Plötsligt är gymnasiet på liv och död – bokstavligt talat. De måste lära sig samarbeta trots sina olikheter, och kontrollera de magiska krafter som vaknat till liv inom dem. Tiden håller på att rinna ut. De måste hitta och besegra ondskan som jagar dem, innan ondskan hittar dem. (Jessicas Bokhylla, 2015).

Bokus har på sin hemsida en komprimerad handlingsbeskrivning av boken, vilka vissa av skribenterna kopierat in i sina inlägg. Adlibris har däremot hela bokbaksidans text utskrivet, vilka några av skribenterna kopierat och hänvisat till.

Vi tänker att handlingsbeskrivning kan vara av vikt för att få folk att vilja läsa boken. Samtidigt är det många av bokbloggarna som valt att hålla sin handlingsbeskrivning kort för att undvika att avslöja handling för de som ännu inte läst. Handlingsbeskrivningen ser vi som ett tecken på konsumtion - aktiv såväl som passiv. En beskrivning av handlingen kan ses som ett tecken på att *Cirkeln* aktivt har konsumerats. Därför ser vi det som en viktig redogörelse för bokbloggsinläggen, och att passiv konsumtion kan te sig genom att bokbloggarna enbart skriver baksidetexten till *Cirkeln*, en av dess paratexter och första möten som läsarna har med boken.

5.2.2 Eget tycke

Det vi menar med eget tycke är egen återkoppling till hur respektive bokbloggsskribent upplevt *Cirkeln*. Detta kan vara av positiv mening:

”Cirkeln” är en bok som har precis allt jag som läsare vill ha – spänning, lite historisk anknytning, övernaturliga inslag och magi, samt helt vanliga människor med helt vanliga bekymmer. (TinaO, 2011).

Det var en spännande bok som gav mig ett par skimrande läsoplevelser, sådana man inte stöter på så ofta. (Boktjuven, 2012).

Cirkeln är otvivelaktigt ett skickligt hantverk. (Barnboksprat, 2011).

De kan även vara av lite mer negativ karaktär:

En annan grej jag stör mig på, är att jag alltid lyckas lista ut så mycket när jag läser böcker, är väldigt sällan jag blir överraskad, har alltid hundra teorier i huvudet medan jag läser och nån av dem är så gott som alltid rätt. Samma gäller när jag ser på film och alltid måste kommentera om något är ologiskt eller om jag ser en blooper. Varför kan jag inte bara vara och slappna av? Njuta av det jag ser eller läser? Men är samtidigt lite kul att få rätt på det man listade ut, blir lite ”Ha!, Jag visste det!” och så ler man stolt. (Schitzo-Cookie’s Bokblogg, 2012).

Dessa historier har många lager i sig och det är vad som gör den speciell enligt mig. Jag önskar bara att jag hade läst böckerna när jag var 16, då hade jag nog kunnat relatera med karaktärerna mer. (Bookgasm, 2015).

Jag reagerar lite bakvänt ibland på väldigt omskrivna böcker. Att det skrivs väldigt mycket positivt om dem kan få mig att känna att de säkert är alldeles överskattade. (Bokbloggen.Marlene, 2013)

Kanske tappar jag lite av läsoplevelsen på att läsa med analysblicken delvis påslagen. Många av de ”oväntade” vändningarna ser jag långt innan de kommer, de är väldigt tydligt planerade. Nicolaus ålderdomliga prat ser jag som ett nästan irriterande tydligt exempel på dialogbaserad karaktärsdifferentering och förmodligen en hint om det man kommer att få veta om honom längre fram. (Barnboksprat, 2011).

Vi har dock i vår kodning eller analys inte lagt några värderingar huruvida de egna tyckena är positivt eller negativt inställda gentemot *Cirkeln*.

Eget tycke har vi sett i vår studie även uttryckas genom uppmaning till läsning:

Uppmuntra det barnsliga inom dig och läs! (Petra - böcker och lite annat, 2014).

Så - bara att bege sig till närmaste bokhandel, sjukskriva dig från jobbet och sätta dig på en bänk i solen. Dagen är räddad, over and out. (Book Cover Girl, 2011).

Vet att de flesta har läst den här boken men om du inte ha gjort det än så säger jag bara Läs,läs.. LÄS! (Maddes Bokblogg, 2013).

Eget tycke kan utifrån resultatet också anta en variant av bokbloggsskribentens egna möte med boken,variant av anekdot eller djupare redogörelse för egna tankar:

Det jag tyckte var mest intressant är att *Cirkeln* är som ett skolboksexempel på berättelsekonstruktion, med avseende på karaktärsutveckling och handlingsdrivande konflikthantering med mera. Jag funderar extra mycket på karaktärer och karaktärsdifferentiering just nu (eftersom jag har problem med det i mitt eget lilla blygsamma, för tillfället vilande, skrivprojekt såklart) och det är intressant att se hur det är löst i *Cirkeln*, som så tydligt bjuder in till analys. Karaktärerna är bokens främsta styrka, eftersom magin och ondskan egentligen inte spelar så stor roll, utan det viktiga är hur karaktärerna förhåller sig till det hela. Deras personliga problem tar stor plats utan att bli helt egna stickspår, och jag upplever många känslor medan jag läser (småbarnsmamma som jag är tyckte jag t.ex. det var fantastiskt sorgligt när Vanessa flyttar hemifrån och hennes lillebror börjar se henne som en främling). Karaktärerna är lätta att sympatisera med, med undantag för Ida som förblir en doldis vi bara upplever utifrån de andras perspektiv. (Barnboksprat, 2011).

Eget tycke i recensioner anser vi också styrker det faktum att inlägget skrivits av icke-professionella aktörer. Inlägg om böcker blir på så sätt mer menat som boktips och som ett alternativ till de professionella tyckarna. Eget tycke kan på ännu ett sätt styrka att boken konsumerats, och därmed ingå i litterära processens konsumtionsdel och det blir med hjälp av eget tycke uppenbart att skribenten läst boken. Passiva deltagare kan förhoppningsvis inspireras och uppmuntras till att själva bli aktiva konsumenter genom att läsa verket.

5.3 Texternas omfattning

Som vidare exempel på konsumtion har vi valt att titta mer konkret på textinnehållet, nämligen genom att ha räknat antal ord bokbloggsinläggen består av. Detta har gjorts med hjälp av vårt kodningsschema **Textinnehåll b**). Detta kodningsschema kommer följande att redovisas i skrift:

- Två stycken inlägg har ett omfattning på 100-199 ord.
- Nio stycken inlägg har ett omfattning på 200-299 ord.
- Åtta stycken inlägg har ett omfattning på 300-399 ord.
- Två stycken inlägg har ett omfattning på 400-499 ord.
- Ett inlägg har ett omfattning på 500-599 ord.
- Två stycken inlägg har ett omfattning på 600-699 ord.
- Ett inlägg har ett omfattning på 1000-1099 ord.
- Ett inlägg har ett omfattning på 1100-1199 ord.
- Två stycken inlägg har ett omfattning på 1600-1699 ord.

Räkandet av antal ord på samtliga bokbloggsinlägg har gett oss ett varierat resultat. Endast fyra av bokbloggsinläggen överstiger 1000 ord. De flesta (19 st av 28 st) har mellan 200-499 ord.

Vårt syfte har inte varit att jämföra eller avgöra huruvida de olika recensionernas längd påverkar dess innehåll, respons, antal läsare eller liknande på något sätt utan vi har helt enkelt velat belysa att de kan ha väldigt olika omfång, trots samma diskussionsämne.

För enkelhetens skull har vi i vårt kodningsschema angett antal inlägg som motsvarar intervaller av antal ord i hundratal, exempelvis 1-99 (ord) , 100-199 (ord), 200-299 (ord) etcetera. Dessa intervaller om 100 har tagits till för att belysa bokbloggsinläggens kvantitativa omfång. Kvantitet behöver i vår studie dock inte innebära kvalitet. Det vi vill belysa med räkandet av antal ord i vårt kodningsschema är att bokbloggsinläggen kan anta väldigt olika utseende – däribland olika längd på inläggen.

Som exempel på en (i sammanhanget) lång recension har vi tittat på Schitzo-Cookie's Bokbloggs (2012) inlägg. Denna består av 1685 ord, den därmed längsta av samtliga blogg-inlägg. Det går att tyda anledningen till varför detta inlägg är såpass långt, vilket är för att skribenten ett flertal gånger gått in i inlägget och uppdaterat det – antingen genom att lägga till nya textstycken eller genom textrader som blivit överstruken:

En bok man sträckläser helt klart, men hade nog varit bättre om jag inte läst andra böcker samtidigt, är många karaktärer och hade något varit ännu bättre om jag bara fortsatt när jag älskade den som mest (så får läsa om den lagom till att andra boken släpps tror jag). **Uppdatering:** Ja, det hade varit toppen om jag hade haft tid till det men kommer tyvärr inte bli så! (Schitzo-Cookie's Bokblogg, 2012).

I kontrast till det längsta inlägget finns det kortaste på 199 från bloggen Buktokig (2012). Trots detta (i jämförelsevis med föregående) korta inlägg har skribenten lyckats få med en beskrivning av handlingen samt eget tycke, delar som kan tyckas vara av det viktigare slaget.

Utifrån samtliga bokbloggsinlägg och deras varierande omfång har slutsatsen kunnat dras att inläggens längd helt enkelt beror på vad som skrivs och sätten hur skribenterna skriver, och alla skriver olika. Det kan på så sätt också utrönas vad skribenterna kan tänkas tycka vara av mest vikt vid en recension. Vi har dock inte ämnat göra en sådan del i denna undersökning, då vi snarare velat titta på hur olika delar i en recension kan motsvara de olika leden i Furulands modell.

5.4 Feedback

Vi har här analyserat med hjälp av vårt kodningsschema **Feedback** hur många av bokbloggsinläggen som fått kommentarer.

Feedback	Antal bokbloggsinlägg (av 28 st)
Antal bloggar med kommentarer	15 st

Bokbloggar kan, som vi redan i inledningen redogjorde för, ha väldigt olika funktion och syfte för olika personer. Därför kan antalet kommentarer respektive bokblogg se väldigt olika ut. Utifrån vårt kodningsschema har vi kunnat utläsa att det endast är 15 stycken av bokbloggsinläggen som har fått någon kommentar alls. Det vill säga att det

är 13 stycken som inte fått någon skriftlig respons i samband med bokbloggsinlägget. Söderlund (2004) menar:

Att frågor förblir obesvarade hör till vardagen i ett Internetforum, men i den fysiska världen har människor svårt för att *inte* besvara frågor, oavsett om de har något svar eller ej. I den fysiska världen vädjas med andra ord till vår sociala responsivitet på ett annat sätt än i ett Internetforum. ... Den som ställer en fråga i ett Internetbaserat diskussionsforum har inte denna ögonkontakt med sitt auditorium, vilket hämmar den sociala interaktionen. (Söderlund, 2004, s.86).

Vi håller med om detta påstående, och tänker att antalet bokbloggsinlägg som fått respons i form av kommentarer belyser att distribution i den litterära processen samt interaktion kan se väldigt olika ut. Vårt urval - att endast ha med icke-professionella aktörer som skribenter kan medföra att antalet kommentarer är betydligt mindre än om vi skulle valt så kallade proffstyckares bokbloggar. Dock är det ju ändå 15 stycken icke-professionella som har fått kommentarer. Dessa kan se olika ut, då exempelvis vissa av kommentarerna inte handlat om bokbloggsinlägget alls, utan uttryckt sig om något helt annat.

Den bokblogg med flest kommentarer är Bokmaten (2011) med 22 kommentarer. Nio av dessa kommentarer är gensvar från skribenten själv, vilket tyder på att en dialog uppstått mellan henne och hennes läsare.

Haha, jag öppnade din recension innan jag skrev min men läste den aldrig ifall jag skulle bli påverkad men efter att ha läst den nu så är det jätteroligt att vi skriver nästan samma sak. När en bok är så galet populär så är det ju lite upplagt för att man inte ska gilla den, tycker jag. Men jag håller helt mig dig, verkligen älskade varje minut!! (Bokmaten, 2011).

Andra kommentarer har varit av kortare slag, till exempel:

Vad kul att du gillade boken! Jag ser också fram emot filmen! :) (Bokbabblaren, 2015).

Detta har vissa av bokbloggsskribenterna valt att besvara, vilket har medfört ett försök till mer konkret interaktion:

Ja, verkligen! :D (Bokbabblaren, 2015).

Kommentarer kan därmed vara tecken på olika saker, därför har vi valt att i vårt kodningsschema inte lägga några värderingar vad kommentarerna handlar om, dess antal eller om det är respons i sin tur från bokbloggsskribenten. Vi har med denna kodning istället velat belysa att bokbloggar kan fylla olika funktioner och att liksom i räknandet av antal ord, så behöver inte fler kommentarer betyda att inlägget är av mer kvalitet.

Denna respons blir som en form av feedback i Furulands modell, både gentemot bokbloggsinlägget som egen text, men också gentemot *Cirkeln*. I detta fall blir den interaktivitet som skett i bokbloggsinläggens kommentarsfält feedback i trippel bemärkelse. Dels feedback till bokbloggsskribenterna själva, dels också indirekt feedback till nätbokhandlarna och dess produkter, *Cirkeln* (då samtliga bloggar är länkade via en nätbokhandel) samt slutligen författarna själva. Dessa ingår dock i modellens produktionsled, vilket vi i denna studie valt att utelämna, men vi vill ändå påvisa att feedback och interaktion medför ett slags litterärt kretslopp, vilket den litterära processen belyser.

6 Reflektioner

6.1 Reflektioner kring metod

Denna studie har genomförts med hjälp av innehållsanalys med inslag av kvalitativ karaktär. Om samma studie genomförts med enkät eller intervjuvar som empiriskt material hade resultatet kunnat bli betydligt mer vinklat och avgränsat baserat på grupp av människor.

Med hjälp av innehållsanalys kan den undersökande inte påverka resultatet, såsom både enkätutformning och intervjuteknik riskerar att kunna göra. På grund av egna gränser och tolkningar kan vårt resultat ändå vinklas. Detta är vi medvetna om och därför har en så neutral inställning som möjligt antagits. Vi har heller inte lagt några värderingar i kodningen om bokbloggsskribenternas egna åsikter om *Cirkeln* mer än konstaterat att det finns olika åsikter.

Vi har kommit fram till att det finns risk för att bokbloggsinläggen som använts som empiri kan medföra att bli vinklade då det enbart använts bokbloggsinlägg om *Cirkeln*. En komparativ studie hade kunnat genomföras vilken jämfört bokbloggsinlägg mellan olika böcker, men eftersom detta är en mindre studie upplevde vi ändå att tillräckligt med material samlats ihop genom att endast använda *Cirkeln*.

Innehållsanalys inbjuder, som tidigare nämnt, till kvalitativa såväl som kvantitativa metodiska tillvägagångssätt. Kvantitativa studier redogör främst del för del, medan kvalitativa studier istället redogör för en helhet (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012, s.210).

6.2 Reflektioner kring urval

Vid början av vår undersökning av bokbloggsinlägg om *Cirkeln* i anknytning till nätbokhandlarna var vi av uppfattningen att det skulle vara betydligt fler av inläggen som skulle uppfylla våra kriterier, alltså trodde vi att det skulle finnas mer reader response direkt riktad mot *Cirkeln*. Dock visade det sig att endast 28 av 191 uppfyllde våra kriterier. Vid påbörjande av denna undersökning trodde vi dessutom att betydligt fler av blogginläggen som hänvisades till i samband med nätbokhandlar skulle vara av typen bokbloggar. Vi blev förvånade när endast 28 stycken visade sig vara det, samt uppfyllde våra övriga kriterier såsom publik tillgänglighet, på svenska, driven av oprofessionella aktörer och dessutom vara av längre text än enbart ett par meningar. På grund av att vi trodde det skulle vara fler inlägg som levde upp till våra kriterier fanns till en början inställningen på att göra en mer kvantitativt inriktad studie. När det upptäcktes att så inte var fallet föll det sig naturligt att med hjälp av kodningsscheman undersöka bokbloggsinläggen mer kvalitativt med inriktning mot innehållet.

Under undersökningens gång blev det tydligt att relativt få bokbloggsinlägg varit åtkomliga via nätbokhandlarna, då framförallt via Bokus. Bokus har som tidigare redogjorts för nämnt att det skall finnas 84 blogginlägg som diskuterar *Cirkeln*. Av dessa 84 blogginlägg fanns bara åtkomst till 18. Vi menar därför att det kan upplevas som en typ av "falsk marknadsföring" - att utlova blogginlägg som inte finns att komma åt och ta del av.

Begränsningen av antalet åtkomliga bokbloggsinlägg är vi medvetna beror på vårt val att välja dem genom nätbokhandlarna. Via en sökning på Google hade vårt resultat kunnat se betydligt annorlunda ut. Urvalet hade då blivit betydligt större och desto

bredare då Google hänvisar till desto fler sociala medier. Dock ville vi utgå från just nätbokhandlarna då de har en plats i Furulands modell men också att de svarar för distribution, konsumtion och marknadsföring mer direkt än inlägg hittade via söktjänster såsom Google. De analyserade bokbloggsinläggen kan också förekomma via Google, men ser det ändå som en viktig funktion då de förekommer i samband med nätbokhandlarna då det uppmuntrar till konsumtion på ett annat sätt i och med att produkten finns att köpa i anknytning.

Vi var även av uppfattningen att bokbloggsinläggens upplägg och textinnehåll skulle avvika från varandra betydligt mer än vad de gjorde då de trots allt enligt våra kodningsscheman var relativt lika. Till motsats av vår uppfattning inför undersökningen att det inte skulle vara så många av inläggen som fått kommentarer, visade det sig ändå att 15 av 28 hade fått det. Till en början fanns inställningen på att de flesta bokloggarna skrevs i form av läsdagbok och att dessa i princip innebar betydligt färre kommentarer.

6.3 Reflektioner kring teori

På grund av det mindre antalet inlägg som uppfyllde våra kriterier (boklogg bland annat) fanns en osäkerhet gällande hur vi efter vår undersökning skulle placera bokloggars inlägg i det svenska litterära samhället med hjälp av Furulands modell den litterära processen.

Bokbloggsinläggen kan fylla flera funktioner, bland annat distribution (särskilt i samband med nätbokhandlarna då inläggen förekommer i samband med möjligheten att beställa produkten, *Cirkeln*), och tecken på konsumtion då ett av våra kriterier var att inläggen skulle vara längre recensioner om *Cirkeln*, vilka kan ses som tecken på att verket blivit läst och känt, aktivt och passivt konsumerat. Dessutom kan stora delar av dessa bokbloggsinlägg fungera som feedback – feedback gentemot bokblogginläggsskribenten men också gentemot författarna. Feedback, i och med Internet har fått en betydligt bredare innebörd då desto fler aktörer gör sina röster hörda och därmed kan desto fler få feedback. De övriga delarna i den litterära processen är väl utvecklat beskrivna medan feedbackdelen enbart består av pilar från respektive block och formar då litteraturens gång i ett cirkulärt kretslopp. I och med att feedback kan förekomma på flera olika sätt i samband med nya funktioner via Internet ser vi att återströmningsprocessen i Furulands modell (feedback) skulle kunna utvecklas och beskrivas mer ingående. Detta genom exempelvis mer ingående beskrivning (så som kommentarer - skriftliga såväl som muntliga.), försäljningsstatistik samt bokbloggsinlägg och andra texter med åsikter om verken.

Vi har kommit fram till att de bokbloggsinlägg som undersökts i denna studie kan upplevas återströmma feedback på många olika sätt. Vi har också kommit fram till att återströmning borde ha fler nivåer i modellen, då som tidigare nämnts för att feedback inte längre bara återströmmas till författarna av *Cirkeln* utan också till bokloggsskribenterna, återförsäljarna och även bibliotekens lånestatistik och efterfrågan.

7 Slutsats

Forskningsfälten B&I och litteratursociologi har liknande intressepunkter och därför är väl förenliga genom exempelvis Furulands modell, den litterära processen. Furulands modell berör exempelvis aktörer såsom bibliotek som distributionskälla, vilket motiverar ytterligare till liknande intressepunkter då till och med en av de främst B&I-instanserna, bibliotek, omnämns i modellen. Detta har redogjorts för i detta arbete genom att undersöka hur *Cirkeln* diskuterats genom bokbloggsinlägg. De bokbloggsinlägg som använts i studien har funnits i anknytning till nätbokhandlarna Adlibris och Bokus. Avgränsningen har stärkt kopplingen till modellen över det cirkulära kretsloppet över litteraturen i samhället. Furulands modell menar vi kan användas till många olika studier och områden inom olika forskningsfält. Tvärvetenskapliga forskningsfält såsom B&I och litteratursociologi vill vi med vår studie belysa kan med fördel sammanföras och nyttja varandras kunskaper för att vidare kunna utvecklas separat.

Det finns 28 stycken bokbloggsinlägg i samband med nätbokhandlarna Adlibris och Bokus som diskuterar *Cirkeln* och uppfyllde våra kriterier. På grund av det mindre antalet inlägg fanns en osäkerhet på hur vi efter vår undersökning skulle placera bokbloggarnas inlägg i det svenska litterära samhället med hjälp av Furulands modell den litterära processen. Men med hjälp av urvalskriterier och kodningscheman har vi kommit fram till att dessa bokbloggsinlägg har relativt liknande upplägg av såväl textinnehåll som struktur. Så gott som alla redovisar exempelvis för *Cirkeln*s omslag, författarnas namn, handling och eget tycke. Bokbloggar kan se väldigt olika ut och fylla olika funktioner och syften, exempelvis som bokdagbok eller som uttryck av egna åsikter om verks specifika aspekter. Vår slutsats är dock, i och med antalet bloggar som fått kommentarer, att även om dessa bokbloggar är av olika typer så verkar de ändå inbjuda till interaktion för användare på olika vis. Reader response är en influens som påverkar i princip hela bokbloggarnas upplägg, inriktning, syfte och funktion.

Efter avslutat arbete och undersökning av bokbloggarnas plats i det litterära samhället, här i form av bokrecensioner om *Cirkeln* på plattformen bokblogg, tyder på att de har en plats i det svenska cirkulära kretsloppet för litteratur, den litterära cirkeln. De kan synas och uttryckas på olika sätt, bland annat med riktning mot distribution, konsumtion eller feedback. Vissa av dessa delar kan ha kommit att påverkas av att bokbloggsinläggen återfinns i anknytning till nätbokhandlarna, exempelvis uppmaning till konsumtion. Anknytningen till nätbokhandlar styrker ytterligare att det finns ett litterärt kretslopp, då det förekommer dels inlägg av författarna själva i produktionsprocessen, dels distribution då det finns blogginlägg från bibliotekarier om att boken finns på biblioteket eller att den finns på vissa ställen att köpa.

Sammankopplande likt sambandet mellan bokbloggsinlägg och nätbokhandlar förstärker åsikten att bokbloggar har en plats i det svenska litteratursamhället. Detta kan ses i uttryck genom att bokbloggsinläggen kan innefatta uttryck både för att verk konsumeras både passivt och aktivt, som uttrycks av reader response och då även feedback. Redogörelser och diskussioner om böcker påvisar att det finns en koppling mellan litteratur och samhället och detta ser vi att bokbloggsinlägg är exempel på. Därför ser vi det som en självklarhet att bokbloggarna har en plats i det svenska litterära samhället, om än inte särskilt diskuterad. Bokbloggar finns snarare där lite i skymundan. Vi är dock övertygade om att dessa kan påverka användares vilja att konsumera verk passivt och aktivt. Bokbloggsinlägg kan också fungera som en tröskel, en paratext, ett

första möte med verk för läsare. Detta motiverar ytterligare bokbloggars viktiga roll i samspelet mellan litteratur och samhälle.

Bokbloggar har ett större inflytande över det litterära kretsloppet än vad som är direkt synligt. De som bedriver bokbloggar aktivt - både professionella och icke-professionella, har vi vetskap om kan få recensionsexemplar av förlag en tid innan verket kommer ut på marknaden. Detta verk ska då recenseras i form av inlägg som sedan publiceras på respektive bokblogg på ett specifikt datum. Just på grund av att dessa bokbloggsskribenter får tillgång till verk innan allmänheten, blir deras åsikter och röster oftast uttryckta redan innan andra fått tillgång till verket. Detta kan kopplas till Dellarcas, Gao och Narayan's studie (2010), då de menar att ny media och interaktivitet på Internet skapat en slags demokrati. På grund av det cirkulära litterära kretsloppet och utvecklade möjligheter via Internet, såsom exempelvis reader response sprids information och åsikter både desto fortare och desto vidare. Bokbloggars inlägg i anknytning till nätbokhandlar har möjlighet att distribueras till en än större massa då det är desto fler som besöker nätbokhandlarna och bekantar sig med verket innan de försöker komma i kontakt med verket fysiskt, exempelvis privat inköp eller lån på bibliotek.

Efter vår studie ser vi att dessa bokbloggsinlägg kan fylla flera funktioner, bland annat distribution (särskilt i samband med nätbokhandlarna då inläggen förekommer i samband med möjligheten att beställa produkten, *Cirkeln*), tecken på konsumtion då ett av våra kriterier var att inläggen skulle vara längre recensioner om *Cirkeln*, vilka kan ses som tecken på att verket blivit läst och känt, aktivt och passivt konsumerat. Dessutom kan stora delar av dessa bokbloggsinlägg fungera som feedback – feedback gentemot bokblogginläggsskribenten men också gentemot författarna. Feedback i och med Internet har fått en betydligt bredare innebörd då desto fler aktörer gör sina röster hörda och därmed kan desto fler nås utav den. De övriga delarna i den litterära processen är enligt oss väl utvecklat beskrivna medan feedbackdelen enbart består av pilar från respektive block och formar då litteraturens gång i ett cirkulärt kretslopp. Just på grund av att de övriga delarna i modellen är så pass beskrivna som de är saknar vi en sådan beskrivning för feedback. Feedback kan förekomma på flera olika sätt, särskilt i samband med nya funktioner via Internet. Numera kan den förekomma både i skrift (exempelvis bokbloggsinlägg), verbalt (diskussioner om bokbloggsinlägg eller det faktiska verket) eller inköp av en litterär produkt. Detta genom exempelvis mer ingående beskrivning (så som kommentarer - skriftliga såväl som muntliga), försäljnings- eller lånestatistik, efterfrågan på bibliotek samt bokbloggsinlägg och andra texter med åsikter om verken. På grund av feedbacks många kanaler, många uttrycksätt och många mottagare menar vi att feedback i Furulands modell med fördel kan utvecklas och beskrivas mer ingående, likt modellens övriga delar. Internet möjliggör för ännu mer utvecklade uttrycksformer av just återströmning och därför utan problem skulle kunna redovisas som en egen kolumn.

Feedback-loopen kan kanske tyckas självklar och enkel, men vi menar på att det är den som verkligen knyter ihop litteraturens plats i samhället, då feedback idag kan uttryckas på så många olika sätt och dessutom nås av väldigt många, exempelvis genom att sprida bokbloggsinlägg och därmed information till allmänheten. Sådan form av spridning anser vi talar för att bokbloggarna har en definitiv plats i samhället, dock att detta kan behöva framhävas än mer, varpå forskningar likt vår tar vid och belyser.

Vi har kommit fram till med vår studie att bokbloggsinlägg har en plats i det svenska

cirkulära kretsloppet för litteratur. Denna kan ges i uttryck både för distribution, konsumtion och feedback, i och med vår studie med anknytning till nätbokhandlar.

7.1 Förslag till vidare forskning

I vår undersökning har vi sammanfört två tvärvetenskapliga ämnen, B&I och litteratursociologi. Sammanförande av olika forskningsfält kan medföra givande öppningar för nya kunskaper inom respektive ämne. Detta tänker vi även kan gälla internationellt, både egna studier men också genom komparativa metoder, både mellan länder och verk på olika språk.

En ytterligare komparativ studie skulle kunna fokusera på att genomföra en jämförelse mellan de två nätbokhandlarna Adlibris och Bokus, både mellan antal produkter, prisskillnader men också antal respons, exempelvis i form av bokbloggsinlägg som länkas i samband med dessa. Vidare kan liknande studier rikta fokus mot att undersöka om dessa blogginlägg blir lästa och i så fall av hur många - alltså en mer kvantitativt inriktad forskning.

Studien skulle kunna utvecklas genom att byta fokus och snarare undersöka ur ett marknadsföringsperspektiv. En studie likt den som Dellarocas, Gao och Narayan (2010) genomfört, vilken vi tidigare redogjort för, skulle på liknande vis kunna genomföras med litteratur med syftet att undersöka huruvida bokbloggsinlägg påverkar eller ökar försäljningsstatistiken.

Denna undersökning har inte fokuserat på produktionsdelen i Furulands modell, det vill säga delarna som direkt berör författarna. Vi menar dock att vidare studier med fördel även skulle kunna innefatta produktionsdelar då även författare skriver blogginlägg och är aktiva på andra sociala medier.

Sammanfattning

Internet har utvecklat möjligheter till många olika varianter av socialt nätverkande - däribland bokbloggar. Dessa är instanser vars huvudsakliga syfte är att diskutera litteratur på olika vis och med skilda intresspunkter och upplägg. Bokbloggar är idag en vanlig typ av blogg och som både är lätt att skapa och att använda. Det är inte heller svårt att hitta bokbloggar via exempelvis sökrederkap som exempelvis Google. Nätbokhandlar är en virtuell försäljningsportal som tillhandahåller produktinformation från förlaget och möjlighet att konsumera böcker. De tillhandahåller även reader response i form av användarnas möjlighet till att lämna recensioner och dessutom länkar till bokbloggsinlägg. Därför har nätbokhandlarna valts som utgångspunkt vid sökandet efter bokbloggsinlägg till denna uppsats.

Boken *Cirkeln* av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren är en väl omtalad och spridd svensk ungdomsroman som har diskuterats väl på bland annat bokbloggar. *Cirkeln* är därför ett fördelaktigt exempel att använda vid undersökning av samspel mellan litteratur och samhälle, samt en ingång att undersöka spridning av verk. I denna studie har därför bokbloggsinlägg om *Cirkeln* i anknytning till Adlibris och Bokus diskuterats. Nätbokhandlarna tydliggör och konkretiserar spridningen av verket, då många privata konsumenter söker sig just till nätbokhandlarna då de vill hitta information eller konsumera verk.

Vid hjälp att begränsa materialet utformades urvalskriterier, bland annat att det skulle vara längre bokbloggsinlägg, på svenska, skrivna av icke-professionella aktörer. Den typen av aktörer valdes i förhoppning att försöka nå privatpersoner, de "vanliga" användarna, vilka skriver personligt om läsning och litteratur. *Cirkeln* var ett sätt att försöka avgränsa den mängd reader response som fanns vid respektive nätbokhandel, samt ett sätt att konkretisera förståelse för reader response till ett specifikt verk.

Det finns liknande intresspunkter i forskningsämnen såsom B&I och litteratursociologi. De är båda tvärvetenskapliga och kan därför innefatta en omfattande mängd olika inriktningar och fokus. Vår studie har poängterat att det kan finnas liknande intresspunkter inom olika tvärvetenskapliga ämnen och att de då kan hjälpa varandra att utvecklas och vinna förståelse för det egna ämnet. Studier om litteratur och samhälle ser vi som viktiga för att kunna utveckla kunskap om hur dessa samspelar och påverkar varandra.

Syftet med denna studie var därmed att undersöka mottagandet av *Cirkeln* på bokbloggar för att vi ville ta reda på hur bokbloggsinlägg kan utgöra en del av den litterära cirkeln. Följande frågeställningar har undersökts:

- Hur diskuterar bokbloggsanvändare *Cirkeln*?
- Har bokbloggsinlägg en plats i det svenska litterära samhället? I så fall, hur?

För att undersöka detta har vi använt Furulands modell, den litterära processen. Denna går att dela in i tre övergripande led: produktion, distribution och konsumtion (samt feedback). Modellen har i vår studie tillämpats och använts för att förstärka kopplingen mellan bokbloggsinlägg - reader response, nätbokhandlar och det svenska litterära samhället.

28 bokbloggsinlägg har undersökts. Samtliga uppfyllde urvalskriterierna om att vara åtkomliga via nätbokhandlarna, vara utav typen bokblogg, skriven på svenska av icke-professionella aktörer samt att inlägget består av en längre text. Bokloggarna fyller olika funktioner och syften, dock med den gemensamma kopplingen att samtliga diskuterar *Cirkeln* i form av bokrecension. Flertalet bokbloggsinlägg, 23 stycken, är skrivna av enskilda icke-professionella aktörer, medan fem stycken är skrivna av icke-professionella grupper av aktörer. Samtliga beskriver sig själva och sin blogg som typen bokblogg, där de utifrån skilda fokus, diskuterar sin läsning av litteratur.

Vid analys av det insamlade materialet har en innehållsanalys i form av kodningsscheman konstruerats, med utgångspunkt i Furulands modell den litterära processen. Samtliga scheman motsvarar delar av modellen vilka vi utifrån studerat aspekter som kan ses dels i bokbloggsinläggen men också återkomma i modellens olika led. De aspekter som undersökts behandlar inläggens presentation av boken *Cirkeln*, (finns omslag, nämns författare, betyg av boken, länk till nätbokhandel), textinnehåll i form av inläggens struktur (presenteras handling och eget tycke) och ordmängd (längd på inlägget), samt feedback (har respektive inlägg fått någon kommentar). Samtliga aspekter har genererat varierande resultat, exempelvis varierande struktur på upplägg samt längd på inlägget.

Vi har med vår studie påvisat att forskningsfälten B&I och litteratursociologi har liknande intressepunkter och därför kan vara väl förenliga genom exempelvis Furulands modell, den litterära processen. Vi resonerar i och med vår studie att bokbloggsinlägg har en plats i det svenska cirkulära kretsloppet för litteratur. Denna menar vi kan ges i uttryck både för distribution, konsumtion och feedback. I och med vår studie med anknytning till nätbokhandlar menar vi att dessa kopplingar konkretiseras. Bokbloggsinlägg kan ha skilda innebörder för olika individer, och kan uppmuntra till såväl passiv som aktiv konsumtion. Bokbloggsinlägg kan därmed bli som en paratext, ett första möte mellan läsare och verk. Detta menar vi påvisar att bokbloggsinlägg har en plats i det litterära samhället.

Referenser

Publicerat material

ABF. (2015). Engelsforstrilogin – inte bara fantasier: Kursstart för ny studiecirkel om Cirkeln-böckerna. Hämtad 2015-04-18, från <http://abfstockholm.se/event/2015/03/engelsforstrilogin-inte-bara-fantasier/>

Adlibris. (2011). Cirkeln. Hämtad 2015-04-09, från <https://www.adlibris.com/se/bok/cirkeln-9789129676051>

Andersson, C., & Holmberg, A. (2011) *Bloggarens val, En studie av lästips på bloggar* (Magisteruppsats). Borås: Institutionen för Biblioteks- och Informationsvetenskap, Högskolan i Borås. Tillgänglig: <http://bada.hb.se/bitstream/2320/8745/1/11-29.pdf>

Appelgren, E. & Leckner, S. (2013). Tröga processer i en snabb medievärld – en introduktion till att förutspå medieutveckling. I Nygren, G. & Wadbring, I. (red.) (2013). *På väg mot medievärlden 2020: journalistik, teknik, marknad*. (5., [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Augustpriset. (2011). Cirkeln. Hämtad 2015-04-10, från <http://www.augustpriset.se/bidrag/cirkeln>

Berg, K. & Jankov Picha, P. (2011). *Konsten att bokblogga*. Huddinge: PJP Publishing.

Bergmark Elfgren, S. (2013). *Berättelser från Engelsfors*. Stockholm: Rabén & Sjögren.

Birgersson, L. (2010). *BOI och Litteratursociologi En undersökning av litteratursociologiska magisteruppsatser skrivna inom Biblioteks- och informationsvetenskap 2005-2008* (Magisteruppsats). Borås: Institutionen för Biblioteks- och Informationsvetenskap, Högskolan i Borås. Tillgänglig: <http://bada.hb.se/bitstream/2320/6144/1/10-2.pdf>

Bokus. (2011). Cirkeln. Hämtad 2015-04-09, från <http://www.bokus.com/bok/9789129676051/cirkeln/>

Brundin, B., & Furuland, L. (Red.). (1969). *En bok om biblioteksforskning = Library research*. Uppsala: Föreningen för svensk undervisningshistoria.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Chambers, A. (2014). *Böcker inom och omkring oss*. ([Ny utg.]). Stockholm: Gilla böcker.

Dellarocas, C., Gao, G., & Narayan, R. (2010). Are consumers more likely to contribute online reviews for hit och niche products?. *Journal Of Management Information Systems*, 27(2), 127-157. doi:10.2753/MIS0742-1222270204

Demir, Y. (2014). Disparity among the concepts of 'the reader' proposed by reader response critics. *Journal of Language and Literature Education*, (11), 84-89.

English, JF. (2010). Everywhere and Nowhere: The Sociology of Literature After the Sociology of Literature. *New Literary History*, 41(2), v-xxiii.

Ersdotter, A., & Huss, M. (2011). *Biblioteksbokmarknaden – en idéanalys av nätbokhandelskonkurrens och upphandling på folkbibliotek* (Magisteruppsats). Borås: Institutionen för Biblioteks- och Informationsvetenskap, Högskolan i Borås. Tillgänglig: <http://bada.hb.se/bitstream/2320/8179/1/11-18.pdf>

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4., [rev.] uppl.) Stockholm: Norstedts juridik.

Furuland, L. (1990). Litteratursociologins vetenskapsområde och dess bidrag till forskningen om bibliotek. I Enmark, Romulo (red.) (1990). *Biblioteksstudier: folkbibliotek i flervetenskaplig belysning*. Göteborg: Centrum för biblioteksforskning vid Göteborgs univ.

Furuland, L. (1995). Litteratur och samhälle, om litteratursociologin och dess forskningsuppgifter. I Furuland, Lars, Lidman, Tomas & Munch-Petersen, Erland (red.) (1995). *Litteratursociologi: en antologi*. 2. udg. Ballerup: Dansk BiblioteksCenter.

Genette, G. (1997). *Paratexts: thresholds of interpretation*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.

Hansson, S. (1996). En ny litteratursociologi? Perspektiv på ett problemfält. I Bennich-Björkman, Li, Bennich-Björkman, Bo, Hedman, Dag & Svedjedal, Johan (red.) (1996). *Fiktionens förvandlingar: en vänbok till Bo Bennich-Björkman den 6 oktober 1996*. Uppsala: Avd. för litteratursociologi vid Litteraturvetenskapliga institutionen, Univ.

Huang, Y.K., & Yang, W.I. (2014). Using networked narratives to understand internet book reviews in online communities. *Electronic Library*, 32(1), 17-30. doi: 10.1108/EL-05-1012-0053.

Hård af Segerstad, P. (1974). *Litteratursociologi: ett bidrag till ämnets teoriutveckling*. Diss. Uppsala: Univ.

Höglund, L. (2000). *Biblioteks- och informationsvetenskap som studie och forskningsområde*. Borås: Institutionen för Biblioteks- och Informationsvetenskap,

Högskolan i Borås. Tillgänglig:
http://bada.hb.se/bitstream/2320/4257/1/boi_hoglund.pdf.

Karlsson, J. (2013). *Kvinnlig vrede, moderns roll och negativa mönster: Analys av karaktärerna Ida och Anna-Karin i ungdomsböckerna Cirkeln och Eld av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren* (Kandidatuppsats). Växjö: Institutionen för film och litteratur, Linnéuniversitetet. Tillgänglig: <http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:611059/FULLTEXT01.pdf>.

Kalman, H., & Lövgren, V. (2012). Etik i forskning och etiska dilemman: en introduktion. I Kalman, H. & Lövgren, V. (red.) (2012). *Etiska dilemman: forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. Malmö: Gleerups.

Kavoura, A. (2014). Social media, online imagined communities and communication research. *Library Review*, 63(6/7) 490 – 504.

Kietzmann, J.H., Hermkens, K., McCarthy, I.P., & Silvestre, B.S. (2011). Social media? Get serious! Understanding the functional building blocks of social media. *Business Horizons*, 54(Special Issue: Social Media), 241-251. doi:10.1016/j.bushor.2011.01.005

Leigert, L. (2009). *Marknadsföring och kommunikation i sociala medier: givande dialoger, starkare varumärke, ökad försäljning :-)*. Göteborg: Kreafor.

Li-Shia, H., Yu-Jen, C., & Che-Hung, L. (2008). The Influence of Reading Motives on the Responses after Reading Blogs. *Cyberpsychology & Behaviour*, 11(3), 351-355. doi: 1089/cpb.2007.0063

Lövgren, V., Kalman, H., & Sauer, L. (2012). Känsliga personuppgifter – mellan prövning och forskningspraktik. I Kalman, H. & Lövgren, V. (red.) (2012). *Etiska dilemman: forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. Malmö: Gleerups.

Mangold, W.G., & Faulds, D.J. (2009). Social media: The new hybrid element of the promotion mix. *Business Horizons*, 52(4), 357-365. doi: 10.1016/j.bushor.2009.03.002.

McKee, H.A. & Porter, J.E. (2009). *The ethics of Internet research: a rhetorical, case-based process*. New York: Peter Lang.

Nolin, J. & Åström, F. (2010). Turning weakness into strength: strategies for future LIS. *Journal of Documentation*, 66(1), 7-27.

Nyberg, A. & Wiberg, M. (2014). *Sociala medier och härskartekniker*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

- Rainie, H. & Wellman, B. (2012). *Networked: the new social operating system*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Rheingold, H. (2012). *Net smart: how to thrive online*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- SF. (2015). Cirkeln. Hämtad 2015-04-18, från <http://www.sf.se/filmer/Cirkeln/>
- Språktidningen. (2015). Ord som cirkulerar. Hämtad 2015-04-10, från <http://spraktidningen.se/artiklar/2015/02/ord-som-cirkulerar>
- Spurgin, K.M. & Wildemuth, B.M. (2009). Content Analysis. I Wildemuth, B.M. (2009). *Applications of social research methods to questions in information and library science*. Westport, Conn.: Libraries Unlimited.
- Steiner, A. (2012). *Litteraturen i mediasamhället*. (2., uppdaterade, rev. och något utök. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Strandberg, M. & Bergmark Elfgren, S. (2011). *Cirkeln*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Strandberg, M. & Bergmark Elfgren, S. (2012). *Eld*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Strandberg, M. & Bergmark Elfgren, S. (2013). *Nyckeln*. (1. uppl.) Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Stokes, J. (2013). *How to do media and cultural studies*. (2. ed.) London: SAGE
- Svedjedal, J. (1996). Det litteratursociologiska perspektivet, om en forskningstradition och dess grundantaganden. *Tidskrift För Litteraturvetenskap*, 1996(3-4), 3-20.
- Svedjedal, J. (2000). *The literary web: literature and publishing in the age of digital production : a study in the sociology of literature*. Stockholm: Kungl. bibl..
- Svedmark, E.I. (2012). Att skydda individen från skada: en forskningsetisk balansakt. I Kalman, H. & Lövgren, V. (red.) (2012). *Etiska dilemman: forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. Malmö: Gleerups.
- Svt. (2014). Fantasysuccén ”Cirkeln” färdiginspelad. Hämtad 2015-04-13, från <http://www.svt.se/kultur/fantasysuccen-cirkeln-fardiginspelad>
- Söderlund, P. (2004). *Läsarnas nätverk: om bokläsare och Internet*. Uppsala: Avd. för litteratursociologi vid Litteraturvetenskapliga institutionen, Univ..
- Vitterhetsakad. (2011). Lars Furuland. Hämtad 2015-04-24, från <http://www.vitterhetsakad.se/system/pdfs/743/KVHAA.2011.1Furuland.pdf?137845860>

Widén, P. (2009). Kvalitativ textanalys. I Fejes, A. & Thornberg, R. (red.) (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Zhang, Y. & Wildemuth, B.M. (2009). Qualitative Analysis of Content. I Wildemuth, B.M. (2009). *Applications of social research methods to questions in information and library science*. Westport, Conn.: Libraries Unlimited.

Åström, F. (2006). *The social and intellectual development of library and information science*. Diss. (sammanfattning) Umeå : Umeå universitet, 2006. Umeå.

Empiriskt material

Arlenes Bokblogg. (2014-01-18). Cirkeln – trilogin [Blogginlägg]. Hämtad från <http://arlenesbokblogg.blogspot.se/2014/01/cirkeln-trilogin.html>

Bak bok mat. (2013-07-19). Cirkeln [Blogginlägg]. Hämtad från <https://bakbokmat.wordpress.com/2013/07/19/cirkeln/>

Barnboksprat. (2011-05-05). Cirkeln [Blogginlägg]. Hämtad från <http://www.barnboksprat.se/2011/05/05/cirkeln/>

Beas Bokhylla. (2015-03-03). Cirkeln [Blogginlägg]. Hämtad från <http://beasbokhylla.se/2015/march/cirkeln.html>

Bokbabblaren. (2015-01-25). "Cirkeln" av Mats Strandberg och Sara Bergman Elfgrén [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bokbabblaren.blogspot.se/2015/01/cirkeln-av-mats-strandberg-och-sara.html>

Bokbloggen.Marlène. (2013-08-02). Cirkeln av Mats Strandberg & Sara Bergmark Elfgrén [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bokbloggen.marlenes.nu/2013/08/cirkeln-av-mats-strandberg-sara.html>

Bokbloggen Svartebacken. (2014-03-23). Cirkeln [Blogginlägg]. Hämtad från <http://svartbackenso2cbokblogg.blogspot.se/2014/03/cirkeln.html>

Bokdivisionen. (2013-03-05). Cirkeln [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bokdivisionen.wordpress.com/2013/03/05/cirkeln/>

Bokomaten. (2011-05-23). Cirkeln är sluten [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bokomaten.blogspot.se/2011/05/cirkeln-ar-sluten.html>

Book Cover Girl. (2011-05-10). Cirque the Soleil [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bookcovergirl.blogspot.se/2011/05/cirque-soleil.html>

Bookgasm. (2015-02-01). Topp 10 – Böckerna du redan borde läst [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bookgasm.blogg.se/2015/february/topp-10-bockerna-du-borde-redan-ha-last-2.html>

Boktanken. (2012-01-02). Cirkeln [Blogginlägg]. Hämtad från <http://boktanken.blogspot.se/2012/01/cirkeln.html>

Boktjuven. (2012-02-11). Cirkeln [Blogginlägg]. Hämtad från <http://www.boktjuven.com/2012/02/cirkeln.html>

Boktok. (2011-04-18). Cirkeln – Provläs 14 sidor ur boken [Blogginlägg]. Hämtad från <https://boktok.wordpress.com/2011/04/18/cirkeln/>

Boktokig. (2012-02-01). Cirkeln av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <http://boktokig.blogspot.se/2012/02/cirkeln-av-mats-strandberg-och-sara.html>

Bokpotaten. (2012-03-01). Cirkeln av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bokpotaten.blogspot.se/2012/03/cirkeln-av-mats-strandberg-och-sara.html>

Hyllan. (2012-02-28). Cirkeln - Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <http://ihyllan.se/2012/february/cirkeln-mats-strandberg-och-sara-bergmark-e.html>

Jessicas Bokhylla. (2015-01-09). Cirkeln – Mats Strandberg, Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <https://jessicasbokhylla.wordpress.com/2015/01/09/cirkeln-mats-strandberg-sara-bergmark-elfgren/>

Maddes Bokblogg. (2013-10-07). Cirkeln av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <http://bokgodis.blogspot.se/2013/10/cirkeln-av-mats-strandberg-och-sara.html>

Monicas bokläsardagbok. (2013-02-11). Cirkeln av Mats Strandberg & Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <http://boklasardagbok.blogspot.se/2013/02/cirkeln-av-mats-strandberg-sara.html>

Petra – böcker och lite annat. (2014-01-08). Alice Munro [Blogginlägg]. Hämtad från <http://petramolin.blogspot.se/2014/01/alice-munro.html>

ReadNsee. (2014-07-22). Engelsforstrilogin - Strandberg/Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <http://ireadnsee.blogspot.se/2014/07/engelsforstrilogin-strandbergbergmark.html>

Schitzo-cookie's Bokblogg. (2012-04-04). Cirkeln av Mats Strandberg, Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <http://schitzo-cookie.blogspot.se/2012/04/cirkeln-av-mats-strandbergsara-bergmark.html>

TinaO. (2011-09-09). ”Cirkeln” av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren [Blogginlägg]. Hämtad från <https://tinaottosson.wordpress.com/2011/09/09/cirkeln-av-mats-strandberg-och-sara-bergmark-elfgren>